

VIVAT ACADEMIA

sekretariaat :

em. jacqmainlaan 126

1000 brussel – tel. 02 - 218 68 20 – pr 000-0429238-13

verantwoordelijke uitgever :

lic. hugo hermans

oude kerkstraat 56, 2000 antwerpen

BETAAL UW BIJDRAGE voor het academiejaar 1975-'76 op de postrekening 000-0429238-13, Verbond der Vlaamse Academici, Brussel. Vermeld de afdeling waartoe U wilt behoren, indien U **niet** geografisch bij de afdeling van Uw woonplaats wenst te worden ingedeeld. De bijdragen werden als volgt aangepast : steunende leden 1000 F of meer, gewone leden vanaf het zesde jaar na promotie 500 F, pas-afgestudeerden de eerste vijf jaren na promotie 200 F, dienstplichtigen 200 F, bijkomende leden, ook academici, in hetzelfde gezin, per persoon 100 F, vrijblijvend clubgeld voor Antwerpen 100 F. Vergeet niet bij de overschrijving duidelijk de bestemming te vermelden. WERF OOK NIEUWE LEDEN, aldus maakt U het V.V.A. sterker ; zo kan het meer doen voor de Vlaamse zaak in het algemeen en voor de zaak der academici in het bijzonder.

motie

Het dagelijks bestuur van het Verbond der Vlaamse Academici verzet zich met klem tegen ieder voorstel tot communautair akkoord, dat een afstand van Vlaams grondgebied inhoudt en bevestigt het standpunt van de vereniging ingenomen door de Algemene Ledenvergadering op 8 november 1975 te Steenokkerzeel.

1. het Verbond der Vlaamse Academici eist de onvoorwaardelijke en volledige zelfstandigheid van het Vlaamse Volk.
2. onmiddellijk te verwezenlijken zijn : de oprichting van de Provincie Vlaams-Brabant met afzonderlijk kiesarrondissement Halle-Vilvoorde en de aanzuivering van de taaltoestanden te Brussel.

Het dagelijks bestuur wijst er op dat deze doelstellingen steunen op een elementair recht van de Vlaamse Volksgemeenschap, en dat hun verwezenlijking niet kan worden betaald door vernederende territoriale toegevingen.

Het dagelijks bestuur van het Verbond der Vlaamse Academici protesteert met klem tegen de beslissing van de regering van woensdag 2 juni, waarbij taalkaders zouden worden ingevoerd in de A.S.L.K. op grond van een kennelijk vervalst dossier, waardoor een personeelsverhouding zou ontstaan die eens te meer nadelig is voor de Vlamingen. Het eist de radicale splitsing van de A.S.L.K. evenals van alle openbare diensten en parastatalen, als enig middel om de belangen van de Vlaamse werknemers veilig te stellen.

staatshervorming

Op dit ogenblik kan in dit land niemand met enige politieke zin nog ontkennen, dat er spoedig een dialoog van gemeenschap tot gemeenschap plaats moet hebben, ten einde de bestaande staatsstructuur aan te passen en te vereenvoudigen. Ook de B.S.P.-P.S.B. is in dit opzicht over de brug moeten komen en heeft daardoor impliciet bekend dat er in dit land behalve een sociale ook nog een andere belangrijke problematiek bestaat. Inderdaad, het colloquium betreffende hetzelfde onderwerp te Antwerpen in januari, het memorandum terzake van het V.V.B. van februari, de beginselverklaring van het Davidsfonds over de regionalisering van 3 april, het standpunt van het V.E.V. en de onder auspiciën van Vaast LEYSEN op gang gebrachte en aanvankelijk geheim gehouden besprekingen daaromtrent tussen de politici van beide gemeenschappen, hebben voldoende het actuele belang van deze problematiek voor het land bewezen.

Nu meer dan ooit te voor is het de plicht van *alle Vlaamse verenigingen* om hun stem te laten horen en door gepaste stellingname te beletten, dat zowel dialoog als grondwetsherziening en staatshervorming eens te meer ten nadele van de Vlamingen zouden uitvallen. Daarom werd op de vergadering van de Centrale Raad van het V.V.A. van 31 januari jl. overwogen hoe het V.V.A. terzake een initiatief zou kunnen nemen.

Als vereniging kan het V.V.A. zelf immers vaak niet vlug genoeg reageren op de politieke situatie, omdat enerzijds de problemen steeds ingewikkelder worden en de juiste deskundige informatie daaromtrent ontbreekt en anderzijds het bestuur niet altijd snel genoeg kan bijeenkomen. Ook werden tal van moties en persmededelingen, die in het verleden door het V.V.A. zijn opgesteld, door de pers niet of slechts gedeeltelijk en soms zeer onvolledig opgenomen. Een politiek bureau dat een paar jaar geleden in de schoot van het V.V.A. werd opgericht, heeft dit alles weinig kunnen verhelpen. Tevens werden ook niet zoveel eigen politieke stellingnamen gepubliceerd, omdat het V.V.A. was aangesloten bij het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen, waarbij steeds werd aangedrongen op het uitbrengen van gezamenlijke eensluidende stellingnamen.

Zoals bekend, groepeerde het Overlegcentrum voor Vlaamse Verenigingen een zestigtal organisaties. De belangrijkste hiervan zijn de drie fondsen – het Davids-, Vermeylen- en Willemsfonds, respektievelijk geestelijk verwant met de C.V.P., de B.S.P. en de P.V.V. – en de politiek ongebonden verenigingen V.V.B., V.V.O. en V.V.A.

Het verlangen naar een sterkere ideologische inzet vond in het V.V.A. in feite reeds een aanvang bij de

Algemene Ledenvergadering van 8 november 1975, waar werd gehandeld over de tewerkstelling na de universiteit en in sectie-vergaderingen over de academicus in de openbare diensten en de academicus in de privé-sektor. Als gevolg van deze bijzonder geslaagde Algemene Vergadering, werd er op aangedrongen dat het V.V.A. een werkgroep zou oprichten die de specifieke belangen van de Vlaamse academici zou bestuderen (zie hierover verder). Bijna gelijktijdig werd er echter ook op aangedrongen dat het V.V.A. zich actief zou inlaten met de problemen van de Vlaamse Beweging, die nu aktueel worden rond de op handen zijnde staatshervorming. Daarom wenst het V.V.A. opnieuw een gespecialiseerde werkgroep samen te stellen, die met kennis van zaken de politieke situatie kan volgen en gepaste acties kan in gang brengen. Tevens werd besloten om buiten het Overlegcentrum om contact op te nemen met verenigingen die bereid waren in dat opzicht samen te werken en op basis van wat reeds werd gepubliceerd, gemeenschappelijke stellingen te aanvaarden.

Omdat wij hierbij verantwoord werk wensen te leveren, willen wij ons baseren op door specialisten gefundeerde voorstellen. In verband met de specifieke problemen van de afgestudeerden werd daarom contact genomen met prof. dr. Bob van HOOLAND, dr. in de bestuurswetenschappen RUG '69, die als gast de vergadering van het Dagelijks Bureau van 21 mei te Strombeek-Bever bijwoonde. Als gast voor wat betreft de politieke problematiek van de staatshervorming was op dezelfde vergadering aanwezig, prof. dr. Jan van ROMPAEY, dr. jur. en academisch actief aan de rechtsfaculteiten van Gent en Leuven. Aan hem werd meer bepaaldelijk de opdracht gegeven een ontwerp tekst te maken steunende op reeds bestaande teksten van het V.V.B. en van het Davidsfonds. Deze tekst werd voorgedragen op het Dagelijks Bureau van 3 juni jl. en in de daaropvolgende uitgebreide bespreking bleek reeds dat tal van aanpassingen nodig waren. De tekst werd op verschillende plaatsen verbeterd en o.m. werd een belangrijke passus ingelast betreffende het wetsvoorstel PHILIPPART.

Waar in het Dagelijks Bureau tegen deze tekst reeds enkele bezwaren werden geformuleerd, bleek dit nog meer het geval te zijn in de laatste Centrale Raad van 19 juni jl. te Oudenaarde. De aanmerkingen hadden vooral getrekking op de openbare werken, de autowegen, de waterwerken in Vlaanderen (Ruisbroek !), de zeehavens, de luchtvaart, de spoorwegen – een goed lokaliseerbare materie – en voornamelijk de eis tot een veel verder doorgedreven *economische splitsing*. Wat de nationale munt betreft, is zeker een

studie vereist met betrekking tot de splitsing van het bankwezen, het verzekeringswezen, enz... In dit opzicht werden de namen van een paar specialisten naar voor gebracht. Vooral vond men dat de nationale structuur wanneer deze te zeer behouden blijft, Brussel hypertrofisch sterk maakt en alléén een ver doorgevoerde regionale indeling Brussel kan herleiden tot zijn werkelijke waarde.

Hoewel de tweede versie voorlopig ongewijzigd werd gelaten en slechts bij wijze van inlichting werd toegestuurd aan een aantal Vlaamse verenigingen evenals aan de voorzitter van het Overlegcentrum, prof. A. GERLO, werd er met klem op aangedrongen, dat de besprekingen in of zelfs gebeurlijk buiten het Overlegcentrum zouden moeten leiden tot de redactie van een sterkere tekst zonder verzwakkende toegevingen. Het stuk dat door de auteur zelf slechts een schets van een algemeen Vlaams standpunt inzake staatsvorming werd genoemd, dient derhalve meer te worden beschouwd als een voorlopig onvolledig werkstuk. Het is dan ook alléén in die optiek en gezien de aktualiteit dat wij het stuk hierna laten volgen.

Een uiteindelijke versie die het akkoord zou moeten dragen van een zo groot mogelijke groep *representatieve* Vlaamse verenigingen, zou moeten klaarkomen tegen oktober en onmiddellijk na de verkiezingen worden gepubliceerd. Het is immers te verwachten dat precies op dat ogenblik door de politici de besprekingen „van gemeenschap tot gemeenschap”

zullen worden aangevat. Het V.V.A. zou zijn taak als Vlaams gerichte drukkingsgroep wel erg verwaarlozen, mocht het dan zijn stem niet laten horen.

Als synthese van het memorandum van de V.V.B. en van de beginselverklaring van het Davidsfonds kan de hierna volgende tekst wel door vele verenigingen worden aanvaard, maar voor het V.V.A. vertrekt hij in feite te zeer van bestaande Belgische structuren. Men vergete niet dat het V.V.A., in verband met sommige Vlaamse stellingnamen steeds de meest vooruitstrevende vereniging is geweest, die dikwijls pas na jaren in haar standpunt werd gevolgd of haar streven positief bekrond zag. Ook nu kunnen wij van deze traditie niet afwijken. De Centrale Raad heeft een lid aangeduid dat belast werd met het opstellen van de diverse bezwaren en de daaruit voortvloeiende amendementen. Dit zou dan moeten leiden tot een uiteindelijke versie die, zoals gezegd, in oktober klaar moet zijn.

Reeds nu echter rijst de vraag of de uitgangspunten gezond genoeg zijn om door amendementen te worden rechtgetrokken. Wellicht is een geheel nieuwe, fundamentele opzet noodzakelijk.

Toch hebben wij intussen het werkstuk niet aan onze lezers willen onthouden en zowel voor de redactie als voor het Centrale Bestuur zijn alle schriftelijke op- en aanmerkingen, wijzigingen en aanvullingen uiteraard zeer welkom.

Het wachten is dus ook op de stem van de basis.

Aanbevolen voor :

KREDIET

BELEGGINGEN

SPAAR- EN VOORZORGENSTELSEL

n.v. SPAARCENTRALE

Voorzitter : E. F. BRIEVEN

Private Spaarkas

Gesticht in 1917

H. Jasparlaan 113 - 1060 Brussel

schets van een algemeen vlaams standpunt inzake staatshervorming

Opgemaakt door prof. Jan van ROMPAEY als synthese van het memorandum van de Vlaamse Volksbeweging van 3 februari 1976 en van de beginselverklaring van het Davidsfonds van 3 april 1976, en een eerste maal herwerkt in het Dagelijks Bureau van het V.V.A. van 21 mei en van 3 juni jl.

I. UITGANGSPUNT

Om de Vlaamse en Waalse volkgemeenschap toe te laten hun streven naar zelfstandigheid te realiseren en om het harmonisch samenleven van Nederlandstaligen en Franstaligen in het hoofdstedelijk gebied Brussel te waarborgen is een federalisering van de Belgische staat vereist, waarbij aan de twee volkgemeenschappen zoveel mogelijk autonomie toegekend wordt en waarbij het hoofdstedelijk gebied Brussel, bestaande uit de 19 gemeenten van de huidige agglomeratie, een aangepast statuut verkrijgt.

De federalisering van België moet doorgevoerd worden via een nieuwe grondwetsherziening, die voor Vlaanderen, Wallonië en het hoofdstedelijk gebied Brussel de hierna volgende structuur tot stand brengt.

II. DE REGIONALE STAATSORGANEN

A. Wetgevende macht

De wetgevende macht in Vlaanderen en Wallonië wordt uitgeoefend door een rechtstreeks verkozen en evenredig samengestelde Kamer, waarvan het lidmaatschap onverenigbaar is met het lidmaatschap van de nationale Kamer.

In de regionale Kamers zetelen eveneens de nederlandstalige respectievelijk franstalige taalgroepen van de Brusselse Stadsraad. Deze leden hebben evenwel enkel stemrecht voor de personaliseerbare materies, omdat de regionale Kamers inzake deze materies, ook voor het hoofdstedelijk gebied Brussel bevoegd zijn.

B. Uitvoerende macht

De uitvoerende macht in Vlaanderen en Wallonië wordt uitgeoefend door een regionale regering, die het vertrouwen dient te verkrijgen van de regionale Kamer en die ook politiek verantwoordelijk is tegenover de regionale Kamer.

De regionale regering beschikt over een volledige

administratie en over de nodige adviserend en technische organen om haar beleid uit te voeren.

C. Bevoegdheden

De grondwet verleent aan de regionale Kamers de volledige wetgevende bevoegdheid in alle materies die niet uitdrukkelijk zijn voorbehouden aan de nationale Kamer. De regionale bevoegdheden omvatten o.a. :

- de tien kulturele aangelegenheden opgesomd in art. 2 van de wet van 21 juli 1971 op de kulturele autonomie en omvattend o.a. : de schone kunsten, het theater, de kulturele en wetenschappelijke instellingen, radio en televisie, jeugdbeleid, lichamelijke opvoeding, sport en openluchtlevens, vrijetijdsbesteding en toerisme.
 - de kulturele akkoorden met andere landen.
 - de volledige onderwijssector vanaf de peuterschool tot de universiteit, behoudens het levensbeschouwelijk aspect.
 - het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek.
 - de bescherming van het leefmilieu en de zorg voor monumenten en landschappen.
 - de tien regionale materies van sociaal-ekonomische aard opgesomd in artikel 4 van de wet van 1 augustus 1974 op de voorbereidende gewestvorming en omvattend o.a. ruimtelijke ordening en stedenbouw, gewestelijke ekonomische expansie en tewerkstelling, huisvestingsbeleid, gezinsbeleid, demografisch beleid, hygiëne en volksgezondheid (met het ziekenhuiswezen), het waterbeleid (met de mogelijkheid tot het oprichten van een regionale waterstaat).
 - buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking.
 - arbeid en sociale voorzorg (R.S.Z.).
 - openbare werken en verkeerswezen van regionaal belang.
 - de landbouw.
 - de regionale financiën met inbegrip van de sektor van de institutionele belegging (impliceert de splitsing van instellingen zoals de A.S.L.K. en de N.M.K.N.).
 - de binnenlandse zaken.
 - de benoeming in de magistratuur tot en met de Hoven van Beroep en het notariaat.
- Deze bevoegdheden worden uitgeoefend door de regionale staatsorganen :
- in Vlaanderen en Wallonië voor alle materies en voor alle inwoners.

- in het hoofdstedelijk gebied Brussel alleen voor de personaliseerbare materies en dan alleen voor de nederlandstalige respectievelijk franstalige inwoners.

Personaliseerbaar is alles wat te maken heeft met taal en cultuur, maar ook sommige sociaal-ekonomische materies zoals gezinsbeleid, demografisch beleid, hygiëne en volksgezondheid, beroepsopleiding, arbeidsbemiddeling en onthaalbeleid.

III. DE CENTRALE STAATSORGANEN

A. Wetgevende macht

De centrale wetgevende macht wordt uitgeoefend door een rechtstreeks verkozen en evenredig samengestelde Kamer, waarvan het lidmaatschap onvermengbaar is met het lidmaatschap van een regionale Kamer. In het hoofdstedelijk gebied Brussel worden de leden van de nationale Kamer verkozen op nederlandstalige respectievelijk franstalige kandidatenlijsten.

B. Uitvoerende macht

De centrale uitvoerende macht wordt uitgeoefend door de nationale regering, die het vertrouwen dient te verkrijgen van de nationale Kamer en die ook politiek verantwoordelijk is tegenover de nationale Kamer.

De nationale regering mag maar taalkundig paritair samengesteld zijn, indien ook het uitvoerend orgaan van het hoofdstedelijk gebied Brussel taalkundig paritair samengesteld is.

C. Bevoegdheden

De grondwet verleent aan de nationale Kamer de volledige wetgevende bevoegdheid in de volgende materies :

- de buitenlandse zaken en de internationale verdragen.
- de landsverdediging.
- de centrale financiën en de muntpolitiek.
- de algemene ekonomische politiek (ook konjunkturpolitiek).
- de nationale kommunikatiemiddelen, de nationale infrastructuur en de openbare werken op dit gebied :
autowegen, spoorwegen, waterwegen
luchtvaart (Sabena) en luchthavens (Zaventem)
zeehavens (Zeebrugge, Gent, Antwerpen)
stuwdammen (Wallonië) post, telegraaf en telefoon.
- de justitie en het recht
burgerlijk recht, handelsrecht, strafrecht, arbeidsrecht en industriële wetgeving.
- de vrijwaring van de levensbeschouwelijke vrijheden o.a. in onderwijs en kultuurzorg.

De nationale Kamer mag maar beslissen met dubbele meerderheid (meerderheid in elke taalgroep) als ook het wetgevend orgaan van het hoofdstedelijk gebied Brussel geslist met dubbele meerderheid.

IV. DE ORGANEN VAN HET HOOFDSTEDELIJK GEBIED BRUSSEL

A. Wetgevende macht

De wetgevende macht in het hoofdstedelijk gebied Brussel wordt uitgeoefend door een rechtstreeks verkozen en evenredig samengestelde Stadsraad.

De leden van de Stadsraad worden verkozen op taalkundig homogene kandidatenlijsten en de Stadsraad bestaat dan ook uit twee taalgroepen.

Het totaal aantal zetels toe te wijzen aan elke taalgroep moet rechtstreeks evenredig zijn met het totaal aantal stemmen behaald door het geheel van de kandidaten van elke taalgroep.

De Stadsraad beslist steeds met dubbele meerderheid (meerderheid in elke taalgroep).

B. Uitvoerende macht

De uitvoerende macht in het hoofdstedelijk gebied Brussel wordt uitgeoefend door een uitvoerend kollege, dat het vertrouwen dient te verkrijgen van de Stadsraad en dat ook politiek verantwoordelijk is tegenover de Stadsraad.

Dit uitvoerend kollege moet taalkundig paritair samengesteld zijn met inbegrip van de voorzitter. Het moet dan ook uit een even aantal leden bestaan.

C. Bevoegdheden

De grondwet verleent aan de Brusselse Stadsraad de volledige wetgevende bevoegdheid in de volgende lokaliseerbare materies :

- de stedelijke openbare werken en het stedelijk verkeer.
- ruimtelijke ordening, stedenbouw, grondbeleid en stadsvernieuwing.
- ekonomische expansie, industrie- en energiebeleid.
- huisvesting.
- gemeentelijke bevoegdheden zoals politie, brandweer, reinigingsdiensten.
- waterbeleid, visvangst, jacht en bossen.
- stedelijke financiën en toerisme.

V. DE OPENBARE FINANCIEN

A. Principes

1. Een werkelijke autonomie voor Vlaanderen, Wallonië en in beperkte mate voor het hoofdstedelijke gebied Brussel impliceert dat deze drie instanties

over EIGEN FISKALE INKOMSTEN beschikken. Daarnaast moeten de nationale staatsorganen natuurlijk ook over eigen fiskale inkomsten beschikken, wat betekent dat een gefederaliseerd België in totaal vier verschillende soorten van openbare financiën (begrotingen) zal kennen.

2. de financiering van het Vlaams, Waals, Brussel en nationaal beleid moet gebeuren :

a. in de eerste plaats door een VERDELING van de bestaande belastingen tussen Vlaanderen, Wallonië, het hoofdstedelijk gebied Brussel en de nationale staat op basis van het al of niet lokaliseerbaar zijn van de huidige belastingen. Dit impliceert echter dat de belastingen van de vennootschappen gelokaliseerd worden op de plaats van de bedrijfsuitbating en niet op de plaats waar de maatschappelijke zetel gevestigd is (goedkeuring van het reeds oude wetsvoorstel Philippart).

b. Daarnaast moeten Vlaanderen, Wallonië en het hoofdstedelijk gebied Brussel een EIGEN belasting kunnen heffen en eigen leningen kunnen aangaan.

B. Toepassing

De verdeling van de bestaande belastingen moet als volgt gebeuren :

1. Het beleid van de nationale staat moet gefinancierd worden met alle belastingen die niet lokaliseerbaar zijn zoals o.a. de zegelbelastingen en de doeanerechten.

2. Het beleid van Vlaanderen en Wallonië moet gefinancierd worden met de belastingen die in Vlaanderen en Wallonië lokaliseerbaar zijn en waarvan de opbrengst integraal aan Vlaanderen en Wallonië toegekend wordt. Lokaliseerbare belastingen zijn o.a. :

– de personenbelasting

– de bedrijfsvoorheffing
– de vennootschapsbelasting
– de verkeersbelasting, kijk- en luistergeld
– de registratie en successierechten
– de roerende en onroerende voorheffing
– de accijnzen op tabak, dranken en minerale oliën.

3. Het beleid van het hoofdstedelijk gebied Brussel moet gefinancierd worden met de belastingen die in het hoofdstedelijk gebied Brussel lokaliseerbaar zijn.

Aangezien in het hoofdstedelijk gebied Brussel de personaliseerbare en lokaliseerbare materies aan verschillende instanties toevertrouwd zijn, moet men dan de globale opbrengst van de lokaliseerbare belastingen in het hoofdstedelijk gebied Brussel eerst verdelen per taalgroep. Zolang men de juiste verhouding tussen Nederlandstaligen en Franstaligen te Brussel niet kent, moet de verdeling van de belastingopbrengst gebeuren volgens de verhouding van het totaal aantal stemmen uitgebracht bij verkiezingen nederlandstalige en franstalige lijsten.

De som van de belasting door elke bevolkingsgroep betaald kan dan verdeeld worden over de personaliseerbare en lokaliseerbare materies, maar in een verhouding die voor beide bevolkingsgroepen dezelfde is. Voor de Nederlandstaligen stelt men het gedeelte van de belastingopbrengst dat beschikbaar is voor personaliseerbare materies ter beschikking van de Vlaamse regionale regering en voor de Franstaligen stelt men dit gedeelte ter beschikking van de Waalse regionale regering. De gedeelten van de belastingopbrengsten van beide taalgroepen, die bestemd zijn voor de lokaliseerbare materies, worden ter beschikking gesteld van het Brussels uitvoerend kollege.

Op deze wijze worden zowel de personaliseerbare als de lokaliseerbare materies gefinancierd in verhouding tot de bevolkingsgroepen, zodat elke Brusselselaar evenveel bijdraagt in de financiering van het Brussels beleid.

ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN ZATERDAG 23 OKTOBER 1976 TE KORTRIJK.

HOU DEZE DATUM VRIJ !

een eerste reactie

Net voor het ter perse gaan bereikt ons op de valreep een schrijven van ir. P. MEULEMANS, voorzitter van de afdeling Brussel. Hieraan ontleen wij de volgende essentiële passus :

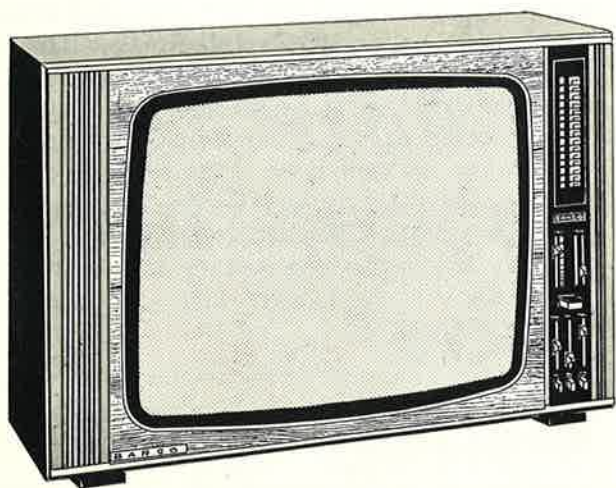
„De voorgestelde tekst behoudt al de zwakheden van de originele voorstellen, namelijk een loutere opsomming van materies te zijn. Dit levert uiteraard het gevaar op dat een eventuele grondwetsherziening volgens dit schema limitatief werkt en de Vlamingen belet nog meer materies onder hun eigen gezag te brengen of in systematisch opeenvolgende stadia te doen decentraliseren. Beter ware het dan, zoals ten andere voorgesteld door minister PERIN, een algemeen grondwettelijk kader vast te leggen, waarin de Vlamingen naarmate de haalbaarheid de opeenvolgende stappen zonder onderbreking kunnen afdwingen.

Een algemeen schema zou derhalve behoren te zijn : de bevoegdheid van de regionale organen betreft *alle materies*, behalve de enkele die momenteel wegens de bestaande conjunctuur niet anders dan centraal kunnen worden geregeld. Wanneer dit standpunt niet wordt gehuldigd, lopen wij het gevaar van een grondwetswijziging, die binnen een paar jaar

weer als onbevredigend zal beschouwd moeten worden.

Het steunen van een loutere synthesetekst zou dus een tactische fout kunnen betekenen en eerder nadelig uitvallen voor de Vlaamse zaak.” (einde van het citaat)

Uit dit alles komt het nu al wel eeuwenoude dilemma van de Vlaamse strijd eens te meer naar voor : enerzijds het zoeken naar de formulering van een gezamenlijk standpunt van de diverse Vlaamse verenigingen, wat uiteraard altijd voordeel voor de minimalisten oplevert, en anderzijds het hardnekkig vasthouden aan een principiële zuiver en radikaal standpunt, met het gevaar van verdeeldheid. De voorstanders van het Overlegcentrum, zullen enigszins terecht laten opmerken, dat het streven naar de doeleinden van het Overlegcentrum buiten dit centrum om precies op dezelfde moeilijkheden stuit met evenveel gevaar van immobilisme. Het V.V.A. zal zich derhalve grondig dienen te beraden over de te volgen koers. Wellicht is het beter en ligt het zoals reeds boven gezegd meer in onze traditie koploper te blijven bij het verdedigen van een gaaf standpunt. Dit sluit echter niet uit, dat wij moeten proberen zoveel mogelijk echt representatieve Vlaamse verenigingen tot onze inzichten over te halen.

BARCO

uw vertrouwen waard

Burgerlijk mijnbouwkundig en scheikundig ingenieur Ernest SOENS, beter bekend als Burgemeester van Strombeek-Bever, zal bij de aanstaande gemeenteverkiezingen vermoedelijk niet meer opkomen. Dit is het gevolg van de fusie van zijn gemeente met Grimbergen en van allerlei politieke wederwaardigheden. Hij was zo goed ons de tekst te bezorgen van de toespraak die hij op elf juli in zijn gemeente wilde houden, maar weer eens onder politieke druk, opdat dit niet te hard zou aankomen, verplicht was vroeger uit te spreken. Bij het lezen ervan zijn wij getroffen door de vele op ervaring gesteunde wijsheden, maar denken ook af en toe onwillekeurig aan een politieke afscheidsrede. Wij danken de Burgemeester voor dit gebaar, maar vooral voor de jarenlange moedige volharding ten gunste van de Vlaamse zaak in deze Brusselse randgemeente. Lees hieronder hoe hij ons met wijsheid en kennis van zaken waarschuwt voor de komende communautaire besprekingen en hoe hij ons aanspoort hard en ontoegevend te zijn.

Elf juli roept bij ons Vlamingen nogal eens triomfantistische gevoelens op. Wij staan allemaal nog onder de invloed van de in onze jeugd gelezen „Leeuw van Vlaanderen” van Conscience en hebben een tendens om op onze lauweren te gaan rusten. Daarom is het nuttig ons ter gelegenheid van elf juli eens te bezinnen over de werkelijke toestand van de Vlamingen in dit land in 1976.

Ondanks de honderdjarige strijd van de Vlaamssprekenden is Brussel in de laatste honderd jaar praktisch verloren gegaan. Ik heb het persoonlijk beleefd dat Jette, Ganshoren, Koekelberg, Sint-Agatha-Berchem, Neder-over-Heembeek en Evere praktisch volledig nederlandstalig waren, om nog te zwijgen over Molenbeek en Anderlecht waar zestig jaar geleden nog een meerderheid van nederlandstaligen woonden.

De zes randgemeenten met faciliteiten zijn de laatste tien jaar grotendeels verfranst en gaan met het huidige regime onvermijdelijk snel verloren.

Over de toestanden te Schaarbeek zullen wij maar liever zwijgen; ik zou voorstellen om aan Nols de titel van Vlaming van het jaar te geven, omdat hij de Vlamingen door ze dagelijks onder hun broek te trappen, toch nog een beetje wakker houdt. In feite komen die trappen nog niet hard genoeg aan, want om hem zoet te houden heeft men nog maar eens 150 plaatsen van Vlamingen laten verloren gaan in

de Spaarkas en heeft men dan in de Brusselse Watermaatschappij maar liefst 90% Walen benoemd verleden week. Het is ongehoord maar keiharde werkelijkheid.

Wij zijn met honderdduizend destijds gaan manifesteren in Brussel voor een staalnijverheid in Vlaanderen. Sidmar is er gekomen in Zelzate maar het bestuur is volledig in handen van franstaligen. De voorzitter van de Vlaamse ingenieursvereniging kon onlangs schrijven dat de talrijke Vlaamse ingenieurs die wij nu rijk zijn, bijna allen aan de tekentafel of op de werf staan, maar beslissingen worden in Brussel genomen in de raden van beheer.

Wij zijn met tienduizenden opgestapt in Halle voor de splitsing van het kiesarrondissement Brussel, maar de parlementsleden die mee opstapten stemden in het parlement tegen die splitsing, met het gevolg dat bij de volgende parlementsverkiezingen duizenden, ja tienduizenden Vlaamse kiezers zullen stemmen voor aartsfrankiljons uit Brussel.

En ik zou kunnen verder gaan en ze vragen hoeveel Nederlands er al ooit gesproken is in de raden van beheer van de Brusselse grote banken en de grote verzekeringsmaatschappen. Aan de top van onze legerstaf zijn 80% van de officieren franstalig. En hoeveel Nederlands is er al ooit gesproken aan het koningshof of aan het prinsenhof met uitzondering van de dikwijls gebrekkig afgelezen nieuwjaarswensen? Men zou zo kunnen doorgaan met een groot aantal parastatalen te noemen enz., enz. en zover staan wij dan in 1976. Laat ons niet pessimist zijn, maar het is uitgesloten dat aan die evolutie een einde komt zonder totaal zelfbestuur voor Vlaanderen. Een meerderheid in België is reeds gewonnen voor federalisme, maar nog blijft er een enorme druk van het establishment om toch maar een federalisme met drie te bekomen, waarbij Brussel dan definitief scheidsrechter wordt tussen Vlamingen en Walen. Daarom moet onze eerste taak er in bestaan, te ijveren voor ontvetting van Brussel. Ik hoor dikwijls zeggen dat de Vlamingen in Brussel een politiek van tegenwoordigheid moeten voeren. Maar wanneer die tegenwoordigheid er slechts in bestaat om tegenwoordig te zijn als betonwerker aan de metro en als bediende van de lagere rangen, dan zeggen wij beslist neen.

Waarom de spaarkas en de postcheck en de generale staf en al de andere parastatalen niet splitsen in afdelingen te Aalst, Mechelen of Antwerpen?

Waarom het oude wetsvoorstel Philippart niet stemmen, waarbij de maatschappijen verplicht worden

hun maatschappelijke zetel te vestigen daar waar hun fabrieken staan en hun aktiviteit ligt, terwijl die maatschappelijke zetel nu meestal in Brussel met alle profijt gaat lopen. Geloof mij vrij, ik ken de Brusselaars al lang genoeg om te weten dat zij alleen die taal zullen verstaan.

Wanneer het bruto inkomen, dat thans in de Brusselse agglomeratie bijna het dubbele bedraagt van dat in de Westhoek of in sommige streken van Limburg, wanneer dát inkomen in Brussel zal herleid worden tot het normale door het ontvetten en wegtrekken uit Brussel van alles wat er niet thuis hoort, dan alleen zullen de Brusselaars een toontje lager zingen en dan alleen zullen de tienduizenden Vlaamse pendelaars werk vinden in eigen streek.

U verwacht van mij dat ik een woordje zou zeggen over onze gemeente : door de fusie met Grimbergen is ze op Vlaams gebied voorlopig veilig, maar vergeet het niet, er zijn opnieuw krachtige invloeden aan het spelen, om nog enkele stukjes grond los te peuteren van de randgemeenten en in een groot-Grimbergen met zijn 3.000 hectaren zal Strombeek een klein rijk zijn waarvan men dan opnieuw zal proberen te bewijzen, dat in sommige straten veel Frans gesproken wordt en dat het dan aangewezen is die straat bij Brussel aan te sluiten. Geloof me, het ge-

vaar is niet denkbeeldig en het laatste plan van de BSP liegt er niet om.

Wanneer het binnen enkele maanden opnieuw tot een zogezegde kommunautaire dialoog komt, dan zullen wij uiterst hard moeten zijn en onze franstalige partners op voorhand moeten diets maken, dat het nu genoeg is : wij staan geen morzel Vlaams gebied meer af. Verder moeten wij er naar streven dat het lager onderwijs verplicht geschiedt in de gemeente waar men woont dan zal men de beschamende toestand niet meer hoeven te beleven, dat kinderen na hun lager onderwijs in Brussel met hun grootouders niet meer kunnen spreken, zoals dat in Strombeek nog gebeurt. Ook daardoor kunnen wij Brussel ernstig ontvetten en de franstaligen ontmoedigen om hier te komen wonen, wanneer ze hun kinderen niet meer naar een Brusselse school kunnen meenemen.

In het oude Rome besloot Cato zijn toespraken altijd met het „Carthago delenda”, de vijand moet verdelgd worden en wij zeggen „Brussel delenda” ; de macht van Brussel moeten wij breken door het te ontvetten tot op de graat.

En leve dan zelfbestuur voor Vlaanderen !

Strombeek, 11 juli 1976.

**krijg je
wel genoeg
voor
je geld ?**

**Uitzonderlijk hoge interest voor
beleggingen op termijn.**

Voor het geld dat je gedurende een bepaalde tijd niet nodig hebt, heeft de Kredietbank soepele beleggingsformules met uitzonderlijk hoge interest namelijk : **Kasbons en Termijnrekeningen.**

KB KREDIETBANK

einde van de vlaamse randgemeenten rond brussel?

door lic. sc. inf. L. DEKLEERMAEKER,
Algemeen Secretaris V.V.A.

In de kontekst van de huidige Belgische staatsstructuur is het jaar 1975 weer eens bijzonder nadelig uitgevallen voor de Vlaamse Volksgemeenschap. Er werd volstrekt *niets* verwezenlijkt van de doelstellingen vervat in het overigens zeer gematigde „Manifest van Halle”, onderschreven door verschillende mandatarissen van de BSP, CVP, PVV en VU. Ook op het stuk van de normalisering der Vlaams-Waalse verhoudingen werd niets bereikt. Vertegenwoordigers van bijna alle franstalige politieke formaties geven voor de camera's van de RTB overigens grif toe, dat zij niettegenstaande de zogenaamde communautaire pacificatie, welbewust aan de meeste sociaal-economische vraagstukken een communautair tintje meegeven met het oog op hun blokkering. Wij denken in dit verband meer bepaald aan de voorstellen met betrekking tot het waterbeleid, de universitaire werkingsuitkeringen, de ratifikatie van de waterverdragen met Nederland, het dekreet in verband met de oprichting van een Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de hervorming van het Algemeen Bestuur van de Ontwikkelingssamenwerking, de oprichting van een Benelux-luchtvaartmaatschappij, de afhandeling van het artsenconflict, enz.

Voortgaande op de onbezonnen en arrogante houding vanwege minister DEFRAIGNE ten opzichte van de Vlaamse slachtoffers van de jongste watersnood wordt de toekomst er voor de Vlamingen niet rooskleuriger om. De R.W.-chantage inzake de uitvoering van artikel 107-quater van de EYSKENS-grondwet, begint voor Wallonië stilaan vruchten af te werpen. Het drieledig federalisme dat *op ondubbelzinnige wijze* verworpen werd tijdens het colloquium te Antwerpen in januari, wordt stilaan doorgetrokken op het administratieve en economische vlak. De voorstellen van het Planbureau met betrekking tot de overheidsinvesteringen voor de periode 1976-1980, zijnde 850 miljard frank, zullen weer eens volgens de gekende, ongrondwettelijke en in feite weinig objectieve criteria van 52-39-9 gebeuren.

Het is daarenboven volstrekt onaanvaardbaar dat voor de hele periode van vijf jaar de culturele kredieten *paritair* worden verdeeld, daar waar de Nederlandstaligen ruim 60% van de Belgische bevolking vertegenwoordigen. En toch wordt de „bon sens belge” weer eens uitsluitend van de Vlamingen verwacht, zodat wij ons kunnen afvragen of er niet onverwijd *evenredige compensaties* moeten worden geëist voor het onrecht dat Vlaanderen reeds sinds jaren werd aangedaan, o.m. inzake de subsidiëring van de Waalse steenkoolmijnen, de realisatie van het

hellend vlak te Ronquières – een dure toeristische bezienswaardigheid! – en de onevenwichtige verdeling van vorsingskredieten tussen nederlandstalige en franstalige instellingen. Deze laatste zijn er mede de oorzaak van dat sedert tien jaar aan ruim 750 Vlaamse Academics een aanwervingsmogelijkheid binnen de universiteit wordt ontzegd.

Eens te meer willen wij de franstalige gemeenschap in dit land op het hart drukken dat zij niet ongestraft het „quousque tandem” vanwege het Vlaamse volk naast zich mag neerleggen.

En dan de gemeenteraadsverkiezingen van 10 oktober 1976. Deze dreigen zoals dit het geval was met de Brusselse agglomeratieverkiezingen van 21 november 1971, uit te draaien op *een grandiose nederlaag voor de Vlamingen in de Brusselse randgemeenten*. Na de ontgoochelende nawerking van de Hallebetoging moet het voor eenieder in Vlaanderen onder meer duidelijk zijn, dat de streek ten zuiden van Brussel zowat de *Achillespees van de Vlaamse Strijd is geworden!* Gegevens van het Nationaal Instituut voor de Statistiek wijzen overduidelijk op een preferentiële emigratie vanuit Brussel naar dit corridorgebied.

Onze pessimistische visie omtrent de komende verkiezingen berust vooral op het feit, dat de Vlamingen in de zuidelijke randgemeenten regelmatig door „goedmenende” taalgenoten in de rug geschoten worden. Zo vermelden wij de overbodige betoelaging van minister van Nationale Opvoeding en Cultuur H. de CROO, voor de overtallige leerkracht in de franstalige lagere school te Sint-Genesius-Rode, waar de kapitaalkrachtige oudervereniging van deze school zeer vlug 400.000 Fr. had bijeengebracht om deze „bijscholingskracht” zelf te betalen. Deze „spijtige vergissing” wordt door de Vlaamse inwoners van deze taalfaciliteitengemeente dan ook als een regelrechte kaakslag aangevoeld.

Uit taktisch oogpunt is men het er over eens dat de enige en wellicht ook de laatste kans van de Vlamingen om in deze faciliteiten of fusiegemeenten nog een politieke macht te verwerven, er in bestaat vooraf te komen tot *ondubbelzinnige kiesafspraken* en waar mogelijk tot *eenheidslijsten*. Helaas zullen Vlaamse eenheid en solidariteit ook hier weer eens holle slogans blijven, als wij bedenken dat een bepaalde politieke formatie slechts een samenwerking met Vlamingen van andere politieke gezindheden mogelijk acht, indien zij hun eigen ideologie afzweren en tot de enig zaligmakende partij toetreden, wat een vrij categorieke maar toch eenvoudige

interpretatie is van het kultuurpakt.

Intussen blijven de steeds „goedmenende” Vlaamse bouwpromotoren en gemeentelijke belangengroepen die hun eigen geboortegrond verkwanselen voor een bord linzensoep, hun zonen uit de geboortestreek verjagen, omdat de bouwgrond er onbetaalbaar is geworden zodat zij op langere termijn een zeer grote verantwoordelijkheid dragen voor het verfransingsproces van deze streek.

Dat wij met deze pessimistische visie niet alleen staan bewijzen de bijdragen van prof. F. van HEMELRIJCK en vooral van W. WOUTERS, lid van het gewestelijk Overlegcentrum Vlaams-Brabant, verderop in dit nummer. Wij hopen dat Vlaanderen de ernst van de toestand inziet en dat er in het hinterland een solidariteitsactie loskomt die beletten moet *dat 1976 het jaar wordt waarin Vlaanderen de Brusselse randgemeenten heeft losgelaten.*

brabant historisch bekeken

door **Fernand VANHEMELRYCK,**
prof. Universitaire faculteiten St. Aloysius
Centrum voor Brabantse geschiedenis,
Vrijheidslaan 17, 1080 Brussel

Het voormalige hertogdom Brabant was veel ruimer dan de huidige provincie en strekte zich uit over de Belgische provincies Brabant en Antwerpen en een gedeelte van het Nederlandse Noord-Brabant. Het ontleende zijn naam aan een Karolingische pagus of gouw, gelegen tussen de middenloop van de Schelde en de Dijle. Het is gegroeid uit de strijd tussen West- en Oost-Francië met als inzet het tussen beide in liggende Lotharingen. Lokale heren buitenden handig deze onstabiele staatkundige situatie uit om hun eigen gezag en hun eigen territorium te vergroten. In 870 was de „pagus Bracbatensis” samengesteld uit de vier graafschappen Aalst, Chièvres, Ukkel of Brussel en Halle. De eerste twee werden tussen Vlaanderen en Henegouwen verdeeld. Halle kwam gedeeltelijk in handen van het kapittel van Sint-Waltrudis van Bergen en gedeeltelijk van Sint-Geertrui van Nijvel. Het graafschap Brussel of Ukkel werd door Lambert I, graaf van Leuven verworven door zijn huwelijk met Gerberga, dochter van Karel van Neder-Lotharingen.

In het begin van de 11de eeuw was Brabant nog een klein territorium. De graaf van Leuven, die oorspronkelijk een ondergeschikte rol speelde in het politieke leven van Lotharingen, breidde echter spoedig zijn macht uit. Toen Godfried van Bouillon, hertog van Neder-Lotharingen, op kruistocht vertrok, werd het gezag over het markgraafschap Antwerpen, door de keizer aan Godfried I van Leuven geschonken, samen met de titel van hertog van Neder-Lotharingen (1106). Op dat ogenblik vormde Brabant door zijn politieke en geografische situatie, naar het woord van Pirenne, „het hart der Nederlanden”. Spoedig daarna zouden de Leuvense graven de waardeloze titel „hertog van Neder-Lotharingen”, vervangen door hertog van Brabant. Kleinere heren (bv. heer van Grimbergen) werden onderworpen, machtige abdijen werden on-

der voorgedij geplaatst en zelfstandig gebleven enclaves werden opgeslorpt.

Onder de regering van Hendrik I, II en III en van Jan I, bereikte het hertogdom Brabant een eerste hoogtepunt van zijn macht. De genoemde hertogen speelden een belangrijke politieke rol, stelden zich onafhankelijk op tegenover het keizerrijk en streefden er naar om hun macht tot aan de Rijn te doen doordringen. Met de lange regering van Jan I (1268-1294) beleefde Brabant een luisterrijk tijdperk van zijn geschiedenis. Jan I zette het werk van zijn vader Hendrik III voort in het domein van de buitenlandse politiek. Bovendien verstevigde hij het bestuursapparaat van het hertogdom. Sedert zijn overwinning in de slag bij Woeringen beheerste Jan I het gebied tussen de Maas en de Rijn. Limburg zou tot met de Franse Revolutie met Brabant verbonden blijven.

Intussen werd ook Brabant deelachtig aan de economische ontwikkeling. Nieuwe steden, die tot een economische bloei kwamen, kregen stadsrechten. In de toekomst zouden zij er naar streven om telkens wanneer de hertog in moeilijkheden verkeerde, deze privileges uit te breiden. Toen de Brabantse hertogen in financiële moeilijkheden keerden en toen de minderjarigheid van Jan III na het overlijden van zijn vader een verzwakking van het centrale gezag meebracht, profiteerden de steden ervan om een aantal belangrijke charters af te dwingen. Het zijn middeleeuwse constitutionele documenten die een aantal rechten en privileges formuleren, waarnaar de Brabanders in de loop der tijden herhaaldelijk zullen verwijzen. Tot deze grondwetten „avant la lettre” behoren het charter van Kortenberg (1312) en de Blijde Inkomst van 1356.

De Brabantse successieoorlog (1356-1357) had tot gevolg dat Wenceslas van Luxemburg, Mechelen aan de Vlaamse graaf Lodewijk van Male moest af-

staan. Antwerpen kwam aan Lodewijks vrouw, Margareta van Brabant, gehuwd met Filips de Stoute. Sedert 1406 werden Brabant en Limburg door de Bourgondiërs geregeerd. In 1430 kwam Brabant onder het gezag van Filips de Goede en deelde het hertogdom als zelfstandig vorstendom de geschiedenis van het Bourgondisch en later Habsburgse rijk. Vanaf de 15de eeuw werd Brabant door zijn centrale ligging en door het feit dat Brussel meer en meer tot hoofdstad evolueerde, het kerngebied van de Zuidelijke Nederlanden. Onder Filips II en Jozef II zullen in Brabant de verzetshaarden ontstaan tegen het despotisch gezag. De hervormingen van Jozef II hebben uiteindelijk de Brabantse omwenteling in de hand gewerkt en het ontstaan gegeven aan de Verenigde Belgische staten. Deze episode in de Belgische staatkundige geschiedenis was echter van korte duur want in 1795 werden onze gewesten aangehecht bij Frankrijk. Brabant werd toen verdeeld in de departementen van de Dijle en van de Twee Netten. De definitieve keuze van Brussel als hoofdstad van België heeft voor Brabant grote gevolgen gehad. De centraliserende overheidspolitiek, de vestiging in de hoofdstad van het hof, het parlement, de regering, de administratie, de maatschappelijke zetel van grote ondernemingen, hadden een massale inwijking tot gevolg. Dit bracht mee niet alleen dat de laatste stukken grond binnen de Kleine Ring tussen 1830 en

1846 werden verkaveld maar ook dat de stad haar gebied voortdurend uitbreidde en nieuwe residentiële wijken annexeerde. Spoedig zou de uitvloeiing van de beruchte olievlek alarmerende vormen aannemen. Van een Vlaamse stad die sedert eeuwen eerder harmonieus had samengeleefd met Vlaams-Brabant, groeide Brussel uit tot een vreemd lichaam voor haar directe omgeving. Extreme hoofdstedelijke politieke groepen schreven een steeds weerkerende eis in hun programma: de aanhechting van zoveel mogelijk territorium in Vlaams-Brabant. Vooral ten zuiden wenste Brussel uit te breiden om de verbinding te maken met Wallonië. Tijdens de gesprekken van gemeenschap tot gemeenschap hebben de Vlaamse onderhandelaars deze Brusselse droom bijna helpen waar maken. Hebben de extreme eisen van de tegenpartij de ogen van de Vlaamse onderhandelaars uiteindelijk geopend?

Tot hiertoe leert de geschiedenis dat de zogenaamde allerlaatste toegeving rond de Brusselse twistappels nooit de laatste was doch steeds de kiemen insloot voor nieuwe eisen en nieuwe politieke moeilijkheden. Mochten de Vlaamse onderhandelaars dit steeds beseffen wanneer zij zich klaarmaken om op te trekken naar de onderhandelingen „van gemeenschap tot gemeenschap” ergens in een historisch kasteel in Brabant.

de randfederaties zijn dood! leve de randfusies?

Voor heelwat mensen in het verre Vlaanderen was de heftige reactie in Vlaams-Brabant tegen de afschaffing van de Randfederaties rond Brussel een volslagen verrassing. Vooral de hoogste politieke kringen in Vlaanderen waren ervan overtuigd dat gans de bevolking van die vijf Randfederaties tevreden afscheid zou nemen van „een nutteloze en dure instelling”.

De wanhoopskreet die vanuit Vlaams-Brabant opsteeg, heeft sommigen even doen aarzelen; maar hogere belangen hebben het uiteindelijk gehaald, want het is een constante in de Belgische politiek dat Vlaams-Brabant wordt gebruikt om regeringsvormingen en partijproblemen op te lossen.

Het duurt nu reeds tientallen jaren dat, na één of ander conclaaf, partijvoorzitters of premiers zelfverzekerd verklaren dat zij het netelig nationaal probleem – Brussel en Vlaams-Brabant – eens en voorgoed uit de wereld hebben geholpen. Hun op-

door **Wilfried WOUTERS,**
Gewestelijk Overlegcentrum Vlaams-Brabant

volgers ondervinden dan enkele jaren later dat hun een pad in de korf werd gezet. En dat is ook nu weer het geval. Want onze belangrijkste politici hebben – uiteraard zeer zelfverzekerd – verklaard en ons op het hart gedrukt dat de grote Vlaamse fusies rond de hoofdstad beter dan de Federaties Vlaams-Brabant tegen de verstedelijking en de verfransing zullen beschermen.

Alles wijst echter op het tegenovergestelde. Want de feiten wegen hier zwaarder dan opportunistische politieke verklaringen.

Vlaams-Brabant: een situatieschets

Vlaams-Brabant telt ongeveer 900.000 inwoners. Dit is bijna evenveel als de Brusselse agglomeratie, veel meer dan bv. Limburg (660.000 inw.) en meer dan de provincies Namen en Luxemburg samen. Het is dus helemaal niet zo gek dat men er een afzonderlijke provincie wil van maken.

Vlaams-Brabant moet men onderverdelen in twee gebieden van een ongeveer evengroot aantal inwoners : de streken die in de onmiddellijke omgeving van Brussel liggen en de rest.

Het eerste gebied is onderhevig aan een snelle verstedelijking. Op 20 jaar groeide de bevolking met ongeveer 100.000 eenheden aan, grotendeels door immigratie. In een razend tempo realiseert men er verkavelingen, autowegen, industriezones, recreatieparken, supermarkten, satellietsteden, manèges, restaurants, stortplaatsen voor huisvuil, autokerkhoven, hotels, motels, wildbouw, dancings, renbanen en zo meer.

Het tweede gebied levert arbeidskrachten aan Brussel en haar onmiddellijke omgeving, heeft een dalend werkgelegenheidscoëfficiënt, een stijgende pendel en beschikt over uitgestrekte groen- en landbouwgebieden, die uiterst geschikt zijn voor de aanleg van toevoerwegen naar de hoofdstad. Dit tweede gebied omvat o.a. Z.W. Pajottenland, de gemeenten die aanleunen bij Oost-Vlaanderen, en de streken Leuven, Diest, Aarschot en Tienen.

Wanneer men het in politieke kringen over Vlaams-Brabant heeft, denkt men enkel aan het eerste gebied rond Brussel gelegen. Want steeds wordt het probleem „Brussel, Vlaams-Brabant” gelijkgesteld met de zogezegde uitbreiding van de hoofdstad en de verfransing van de omliggende Vlaamse gemeenten. *Deze benadering van het probleem is verkeerd en de reden waarom het nooit opgelost raakt.*

1. Het Brusselse probleem is geen lokale aangelegenheid die met enkele franstalige Brusselse politici kan geregeld worden.

Iedereen weet dat de steeds toenemende centralisatie van de tewerkstelling te Brussel stilaan een nationale ramp dreigt te worden. Dagelijks sturen 98 % van onze gemeenten pendelaars naar Brussel. Het aantal pendelaars, dat nu reeds bij de 300 000 ligt, groeit jaarlijks met 3 % aan. Daarbij verhuizen jaarlijks duizenden uit alle streken van het land naar Brussel en omgeving.

Deze centralisatie is de grondoorzaak van al de problemen die zich te Brussel en in Vlaams-Brabant opstapelen. Op urbanistisch vlak, omdat Brussel wordt afgebroken voor steeds meer kantoorgebouwen en Vlaams-Brabant wordt volgebouwd om de hoofdstad te voeden. Op economisch gebied, omdat deze centralisatie de Staat miljarden kost, terwijl aan de economische zwakke streken werkgelegenheid wordt onthouden en deze bovendien hun beste krachten naar Brussel zien uitwijken. Op sociaal vlak, omdat deze ononderbroken deportatie het sociaal en cultureel leven zowel in de pendelstreken als in de uitwijkgebieden ontwricht.

Dit centralisatieproces zal zich de volgende jaren onverminderd voortzetten. In 1974 werd niet minder

dan 65 % van alle investeringen in kantoorruimte te Brussel gedaan, in 1975 werd er naar schatting 500.000 m² bijgevoegd. Onze ministers spelen hier een niet te onderschatten rol, want zij zijn de belangrijkste huurders. De ministers van Volksgezondheid en van Verkeerswezen bv. huren bijna volledig het World Trade (?) Center, en bij de Engelse immobielvennootschappen worden contracten op lange termijn afgesloten. Vlaanderen zal nog lang zijn zonen naar Brussel uitzenden...

2. Het is niet Brussel dat uitbreidt, het zijn Vlamingen die Vlaams-Brabant volbouwen.

In Vlaanderen verspreidt men dikwijls de mening dat de zogezegde uitbreiding van Brussel het werk zou zijn van het franskiljons kapitaal en van extreme groepen uit de hoofdstad zoals het FDF. Dergelijke goedkope verzinsels vallen misschien wel in de smaak van flamingantische heethoofden, maar verdoezelen handig de ware aard van de kwaal.

Want de verstedelijking en de verfransing van Vlaams-Brabant zijn in de eerste plaats het werk van onze eigen Vlaamse mandatarissen van hoog tot laag en van alle gezindheden.

Zij zijn er de oorzaak van dat binnen tien à vijftien jaar het Vlaams-Brabants Middengebied één grote agglomeratie zal zijn met een bevolking van ongeveer twee miljoen inwoners en die zich zal uitstrekken van de taalgrens tot Vilvoorde en van Asse tot Leuven. De huidige negentien gemeenten zullen daarvan nog enkel de „city”, de kernstad van uitmaken.

Tegen deze evolutie kan nog maar weinig worden ondernomen ; zij is zo goed als onafwendbaar. Hoe is het zover gekomen ?

Dorspolitiek met nationale consequenties

Toen na de Tweede Wereldoorlog het proces van centralisatie goed op gang kwam, zagen heelwat burgemeesters van Vlaamse dorpen rond de hoofdstad hierin dé gelegenheid om hun gemeente en zichzelf in belangrijkheid te doen stijgen. Velen onder hen aarzelden niet om promotoren en verkavelaars van alle slag met open armen binnen te halen. De volgende jaren hielden zij zich nog enkel bezig met verkopen en verkavelen. Zij slaagden zeer goed in hun opzet en hun gemeenten kenden een enorme demografische expansie.

Vergelijk even de groei van deze gemeenten tussen 1957 en 1972. Het gemiddelde voor België was voor die periode 8,5 %. Maar te Beersel, 50 ; Alseberg, 85 ; Sint-Genesius Rode, 50 ; Sint-Pieters Leeuw, 33 ; Itterbeek, 46 ; Dilbeek, 68 ; Groot-Bijgaarden, 68 ; Zellik, 102 ; Wemmel, 50 ; Meise, 65 ; Strombeek-Bever, 55 ; Sint-Stevens Woluwe, 58 ; Kraainem, 75 ; Sterrebeek, 80 ; Tervuren, 60 ; en te Overijse, 56 %. Deze gemeentebesturen, waarvan de meeste nu nog steeds aan de macht zijn, interesseerden zich hele-

maal niet voor de gevolgen die dergelijke politiek met zich zou brengen. Zij verkavelden eerst en vooral de mooiste plekjes van hun gemeente om de welstellende stedelingen aan te lokken. Dat het ook meestal franstaligen waren, was hun een zorg! De franssprekenden waren immers een beter cliënteel voor hun vrienden-verkavelaars en daarbij zagen zij deze Brusselse inwijking aan als een promotie voor hun „boerengemeente”. Ook waren zij er van overtuigd, dat hun welwillendheid op taalgebied de inwijkingen voor hun persoon zou doen stemmen. De ‘faciliteiten’ werden door deze burgervaders reeds uitgevonden en toegepast vóór ze op Hertoginnedal gelegaliseerd werden. Want de sjieke franstalige inwijking had nooit de bedoeling zich in Vlaanderen te vestigen of als Vlaming beschouwd te worden. Waar hij woont moet het Brussel worden. Daarom hebben mét de franstaligen, de mandatarissen-promotoren tijdens de gesprekken van Steenokkerzeel en Lambermont voorgesteld om in Vlaams-Brabant ‘mini-faciliteiten’ in te voeren: dé droom van de speculanten!

Deze gemeentelijke mandatarissen-promotoren zijn een niet te verwaarlozen factor in de warboel die er op communautair gebied in Vlaams-Brabant heerst.

De kern van de zaak

Zij worden in hun activiteiten gesteund door een Provinciebestuur dat enkel van uit een Brussels standpunt regeert. Al wat Brussel groter en belangrijker maakt wordt zonder kritiek toegejuicht. Want Brussel is Brabant. En Brabant moet het (liefst tweetalig) centrum van Europa worden. De verwarring tussen de belangen van Brussel en van de rest van de provincie heerst ook in de Gewestelijke Economische Raad voor Brabant, die in zijn brochure over de industrieparken in Vlaams-Brabant als bepaling voor deze streken geeft: „de gebieden gelegen rond Brussel”. De GERB steunt inderdaad de talloze projecten voor nieuwe industrieparken rond de hoofdstad. Dat deze de centralisatie in de hand werken en de volgende jaren de oorzaak van heel wat moeilijkheden zullen zijn, schijnt men er niet te beseffen. Deze industrieterreinen in Grimbergen, Huizingen-Lot, Kampenhout, Londerzeel, Groot-Bijgaarden, Mollem, Ternat en Zaventem zijn zo goed als waardeeloos voor de Vlaamse economie, maar bieden de Brusselse nijverheid uitstekende uitwijkmogelijkheden. Het is niet te verwonderen dat het Verbond van de Brusselse Nijverheid haar leden voortdurend op de hoogte houdt van de mogelijkheden die hun in Vlaams-Brabant worden geboden.

Deze industrieterreinen worden aangelegd door de intercommunale Haviland, die een samenwerkende vennootschap is van de gemeenten van het arrondissementen Halle-Vilvoorde en van de Provincie Brabant. De feitelijke macht berust bij de voorgedijover-

heid: de Provincie en de arrondissementscommissaris. Haviland is de jongste jaren uitgegroeid tot de machtigste promotor in Vlaams-Brabant. Haviland bouwt zowat alles wat men zich kan indenken: woningen, breekwerven, sporthallen, bejaardencentrum, zwembaden, recreatiecentra, laat zich in met ruilverkaveling, kabel-tv, stratenaanleg, industrieterreinen enz.

Op de werking van deze vennootschap bestaat er zo goed als geen controle, omdat zij en de controlerende overheid én en dezelfde persoon zijn. Democratische inspraak of openheid is er onbestaand. De intercommunale is de gedroomde ruggesteun voor de verwezenlijking van de talloze prestigeprojecten van de burgemeesters-promotoren. Haviland deinst er immers niet voor terug om regelmatig tegen de beleidlijnen van de minister voor de ruimtelijke ordening in te gaan en het gewestplan te ontcrachten. Deze systematische boycot door Haviland en zijn beheerders-mandatarissen legt een hypotheek op de waarde van dit bescheiden begin van ruimtelijk beleid rond Brussel.

Door de oprichting van de Federaties was er een kink in de kabel gekomen, want zij hadden de ruimtelijke ordening onder hun bevoegdheid. Vanaf nu was het mogelijk dat de plannen van de burgemeesters en van Haviland op verzet zouden stuiten van deze nieuwe instelling. De burgemeesters wisten voorlopig nog dit gevaar onder controle te houden, omdat zij boven de partijen heen mekaar steunden. Vanaf 1976 zouden zij echter geen deel meer uitmaken van de Federatiebesturen en zou hun macht op het gebied van de ruimtelijke ordening definitief beknot worden.

Want de jonge, nieuwe technici en enkele goedmeurende politici die in dit supra-gemeentelijk bestuur zaten, begonnen stilaan te dokteren aan de ruimtelijke wanorde die er rond Brussel heerst.

Zij waren tevens een hulp en een steun voor de heer Dhoore, Staatssecretaris voor ruimtelijke ordening. Want hij is de eerste Vlaamse minister die systematisch en konsekvent Vlaams-Brabant van de verstedelijking en de verfransing wil redden.

Het is dan ook niet te verwonderen dat hier algemeen aangenomen wordt dat de afschaffing van de Randfederaties mee het werk is van Haviland en Vlaams-Brabantse mandatarissen. Verklaarde de voorzitter van het FDF niet dat deze afschaffing geen overwinning voor de franstaligen is omdat de Vlamingen er zelf om gevraagd hadden?

De helpende hand van de minister

Men had redelijkerwijze kunnen verwachten dat onze Vlaamse ministers tenminste geen Brusselse politiek zouden gevoerd hebben.

Wanneer men echter het traject van de autowegen bekijkt die de jongste jaren rond Brussel werden

aangelegd, kan men zich niet van de indruk ontdoen dat het de verantwoordelijken op Openbare Werken er vooral om te doen was om de laatste landelijke gebieden rond de hoofdstad grondig te vernielen, iets waarin ze trouwens uitstekend geslaagd zijn. Maar nu, enkele jaren na de aanleg van de E10 Brussel-Parijs, Brussel-Antwerpen en de E5 Brussel-Luik wordt het duidelijk hoe uitstekend deze auto-wegen liggen voor de speculanten en promotoren. Nog ongerepte landschappen liggen nu op enkele minuten van de hoofdstad en de plannen voor motels, verkavelingen, satellietsteden, recreatieparken en dergelijke meer zijn niet meer bij te houden. Het is daarom ook dat het Pajottenland door de A8 moet 'ontsloten' worden.

De glijdende diensturen in de overheidsinstellingen worden door de minister van Verkeerswezen voorgesteld als een sociale maatregel. Waarom bekent hij niet dat regeling werd ingevoerd omdat de Spoorwegen het groeiend aantal pendelaars niet meer allemaal op hetzelfde uur kan vervoeren? Het metro-net te Brussel heeft niets met stedelijk vervoer te maken; het is enkel een verlengstuk van de pendeltreinen.

Het begin van het einde ?

Zo werken onze eigen mandatarissen van hoog tot laag mee aan de verdere centralisatie, en aan de verstedelijking en de verfransing van de streken rond Brussel die nu reeds in de ogen van de franstalige politici, pers en studiegroepen tot de échte Brusselse agglomeratie behoren.

Door de afschaffing van de door de franstaligen zo gehate Federaties zijn de faciliteitengemeenten terug in de lucht komen te hangen en worden zij de (voorlopige) prijs voor de zoveelste communautaire vrede rond Brussel.

Zij weten ook dat de grote Vlaamse fusies rond Brussel het volgend strijdperk zullen worden en dat zij er nu reeds stevige posities hebben ingenomen. Hun gejammer over de samenstelling van deze fusies dient enkel om de Vlamingen zand in de ogen te strooien en om hun onderhandelingspositie in de volgende gesprekken van Gemeenschap tot Gemeenschap te verstevigen.

De ronkende verklaringen van onze politici van Antwerpen tot Gent over de reddingbrengende fusies hebben weinig met de realiteit te maken. Want de burgemeester, die nu nog kleine promotor is, wordt morgen de baas van de grote fusie. De Vlaamse zaak laat hem volslagen koud. Hij zal zijn nieuw verworven domein met een ongekend dynamisme naar expansie voeren. De federaties zullen hem hierin niet meer hinderen en zijn vrienden in Haviland en in de Provincie hebben nu ook al de Gewestelijk Ontwikkelingsmaatschappij in handen, zodat ze initiatiefrecht hebben.

Op taalgebied zullen deze fusies bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen een gunstig gevolg hebben, belooft men ons. Dat kan, maar dat zal daarna wel veranderen.

Neem de belangrijkste fusie: Alsemberg-Beersel, Lot, Huizingen, Dworp.

1. De pilootgemeente is Beersel, die in de ogen van de Brusselaars uiteraard tot de agglomeratie behoort. Deze mentaliteit zal voor Groot-Beersel niet veranderen.

2. In Beersel waren er feitelijke faciliteiten op het gemeentehuis, en konden de franstaligen er op franstalige lijsten stemmen. Vanaf 1976 zullen de steeds talrijk wordende franstaligen uit Lot, Huizingen en Dworp voor de eerste keer van deze voorrechten kunnen genieten.

3. Vroeger lagen er 5 gemeenten tussen Brussel en Wallonië, nu nog 1.

4. De inwijking van franstaligen in Groot-Beersel zal de volgende jaren enorm toenemen. Vooreerst om de boven vernoemde redenen, maar vooral omdat het nieuwe gemeentebestuur alles in het werk zal stellen om de naar schatting 3.000 openliggende kavels en de 1650 geplande of in aanbouw zijnde sociale woningen te bevolken.

Groot-Beersel heeft, op een oppervlakte van nog geen 30 km², een bevolking van 20.000 inwoners. Bij de volgende verkiezingen in 1982 zullen er dat meer dan 25.000 zijn. Wat zullen onze politici verzinnen op het ogenblik dat de franstaligen in deze fusiegemeente de meerderheid behalen? Het is waarschijnlijk dat Groot-Beersel de weg van de andere faciliteitengemeenten zal volgen: feitelijke faciliteiten vanaf 1976 en wettelijke vanaf 1982.

Ondertussen roepen de generaals van de Vlaamse politiek victorie, maar beseffen niet dat hun troepen aan het front met de vijand strijden. Deze Grote-Vlaamse-Fusies waarvoor de Federaties de baan moesten ruimen, worden het Waterloo van de strijd om Vlaams-Brabant.

Is er een uitweg ?

Indien we ooit uit dit moeras willen geraken, moeten we dringend er van overtuigd geraken dat het probleem Brussel - Vlaams-Brabant - helemaal niets te zien heeft en niet kan opgelost geraken door faciliteiten, mini-faciliteiten, ruil van wijken enz. Dergelijke schijnprobleempjes worden ons door een paar kortzichtige franstalige Brusselaars opgedrongen om die éne zaak te bekomen die hun kiezers interesseert: de verdere onbegrensde uitbreiding van de Brusselse villawijken. Zij weten immers bij ervaring dat de politici uit de Vlaamse provincies altijd terug bereid worden gevonden om in ruil voor een kortstondige communautaire vrede wat grond en faciliteiten in Vlaams-Brabant te verkopen.

Zo blijft de kanker in Vlaams-Brabant voortwoekeren. Kan men de zaken niet eens wat ruimer zien ?

Wij hebben politici die zich graag op het Europese vlak onderscheiden. Waarom is België het enige land van de Gemeenschap die de richtlijnen van de Commissie inzake de ruimtelijke ordening niet volgt ? Reeds in „Het programma van actie van de Europese Gemeenschappen op het gebied van het Milieu” van 1973 wordt uitvoerig gewezen op de rampzalige gevolgen van de toenemende concentratie van mensen in verstedelijkte gebieden. In al de ons omringende landen is men sinds jaren bezig de Staatsdiensten te decentraliseren, de bedrijven uit de grote agglomeraties weg te halen en de verdere verstedelijking rond de grootsteden af te remmen. Wij zijn benieuwd wanneer men deze maatregelen op de hoofdstad van Europa zal toepassen.

De toekomst van Brussel en van Vlaams-Brabant ligt in onze handen. Alle bouw- en verkavelingsvergunningen, de aanleg van nieuwe industrieterreinen, satellietsteden, recreatiecentra etc. hangen af van de beslissingen van Vlaamse beleidsmensen. Wat er de volgende jaren met de streek, waarin de stad Brussel is gelegen, zal gebeuren hangt enkel van ons af. Maar juist daarom ook is de afschaffing van de Federaties een veeg voorteken. Diegenen die geen ruimtelijke ordening en geen afremming van de verstedelijking willen schijnen het te zullen halen. Alles wijst er op dat zij ook het gewestplan dit wankel en schuchter begin van ruimtelijke ordening, naar hun wensen zullen weten om te buigen en maximaal de passage uit de toelichtingsbrochure zullen exploiteren : „De snelle groei van de Brusselse agglomeratie heeft zijn weerslag op dit gewest. Vandaar dat grote oppervlakten woon- en/of woonuitbreidingsgebied werd aangeduid.

Er is maar één uitweg ; dat men in Vlaanderen begint in te zien dat de centralisatie van tewerkstelling een ware ramp aan het worden is. Dat men zich van Brussel moet afkeren en aan de ontwikkeling van de andere streken van het land moet denken. De strijd om Brussel en Vlaams-Brabant moet in Ieper, Oudenaarde, Geraardsbergen, Aalst, Dendermonde, Turnhout, Landen, Diest en zoveel andere streken worden gewonnen.

Als men morgen het voorbeeld van andere Europese landen volgt en de duizenden staatsbedienden over de verschillende gewesten verdeeldt zullen deze hierdoor een belangrijke economische stimulans krijgen en zullen de bedrijven volgen. Brussel zal niet verder voor de bouw van kantoortorens worden afgebroken. De promotoren zullen dan Vlaams-Brabant de rug toekeren.

De Brusselse ballon die wij al te lang hebben op-

geblazen, zal tot zijn ware grootte worden teruggebracht.

Op dat ogenblik zullen de franstalige Brusselaars hun grenzeloze pretentie verliezen, omdat zij zullen inzien dat zij de Vlamingen nodig hebben. De communautaire moeilijkheden rond en te Brussel, dé nachtmerrie van onze niet-begrijpende politici worden dan verre faits divers.

Besluit

De vraag „fusies of federaties ?” moet ruimer worden gesteld :

1. Wanneer zal de regering een nationaal plan opstellen en doen uitvoeren dat de concentratie van de tewerkstelling te Brussel stopzet, en de tertiaire sector ook over de andere delen van het land spreidt ?

2. Hoe zullen de Vlaamse politieke partijen hun mandatarissen er kunnen toe overhalen hun streek niet verder te verkopen ?

Er moet tenslotte een globaal beleid voor Vlaams-Brabant worden uitgewerkt, dat de werkelijke problemen van heel het gewest aanpakt. Enkele krachtlijnen daarvan kunnen nu reeds duidelijk worden bepaald :

– Het is onaanvaardbaar dat Vlaams-Brabant verder wordt bestuurd door een Provinciebestuur dat de belangen van Brussel met deze van de rest van de Provincie verwart. Vlaams- en Waals-Brabant moeten een eigen bestuur krijgen.

– De streken rond de hoofdstad moet men als volzet beschouwen. Iedere verdere inwijking moet stelselmatig worden bestreden.

– De verdere industrialisering van deze gebieden moet worden stopgezet.

– De infrastructuur wat het verkeer en het vervoer betreft moet zo worden gepland dat de regionale kernen beter met elkaar worden verbonden.

– De politiek van tewerkstelling in Brabant moet vooral gericht worden op de achtergebleven gebieden.

– Vlaams-Brabant moet op sociaal en cultureel gebied beter worden uitgebouwd omdat het een volwaardige plaats zou krijgen in Vlaanderen.

– De eigenheid en de zelfstandigheid van Vlaams-Brabant is bedreigd ieder keer dat men om politieke redenen er stukken wil van verkopen.

Velen betwijfelen dat de trend van verstedelijking rond Brussel nog kan omgebogen worden tot een uitbouw van Vlaams-Brabant volgens de eigen noden en behoeften. Maar het is enkel door het onmogelijke te proberen dat men de grenzen van het mogelijke leert kennen.

OVERLEGCENTRUM VAN VLAAMSE VERENIGINGEN

motie

Het Uitvoerend Bestuur van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen, vergaderd op 22 januari 1976, besluit dat het Colloquium over de Hervorming der Instellingen, ingericht te Antwerpen op 10 januari jl., ontegenzeggelijk aangetoond heeft dat de Vlaamse gemeenschap een gewestvorming met drieën, Brussel zijnde het derde gewest, met kracht verwerpt, en dat de Vlaamse gemeenschap de mening is toegedaan dat iedere hervorming der instellingen moet gegrondvest worden op de eigenheid der kultuurgemeenschappen, die tot beleidsgemeenschappen moeten uitgebouwd worden.

Het Uitvoerend Bestuur van het Overlegcentrum stelt verder dat iedere gemeenschap over haar eigen grondgebied moet kunnen beschikken, dat de taalgrenzen definitief vastgelegd werden in de taalwet en dat bijgevolg iedere inlijving van Vlaamse gemeenten, of van delen ervan, bij Brussel onaanvaardbaar is.

Het Uitvoerend Bestuur van het Overlegcentrum trekt uit dit Colloquium tevens het besluit dat iedere staatshervorming in Belgisch verband moet kunnen steunen op een werkelijke wil tot samenleving der volksgemeenschappen, op basis van een eerlijke verdeling der baten en lasten. In dat opzicht protesteert het Overlegcentrum tegen de verklaringen door minister van Openbare Werken DEFRAIGNE afgelegd in verband met de overstromingsramp in Klein-Brabant. Het Overlegcentrum houdt eraan zijn medeleven te betuigen aan de slachtoffers van deze ramp, slachtoffers van 20 jaar nalatigheid en achteruitstelling door de opeenvolgende Belgische regeringen. Het Overlegcentrum eist dan ook dat het Rijk de lasten draagt van een grondige verbetering van de waterbeheersing.

23.1.1976

steenokkerzeel 1975

Onze Algemene Ledenvergadering van zaterdag 8 november 1975 in het historische kasteel van Ham te Steenokkerzeel is ontegensprekelijk tot een succes uitgegroeid. Niet alleen het kader en de algemene organisatie verdienen alle lof, maar wat er besproken werd en met uiterste aandacht gevolgd, blijft nog steeds even belangrijk. Wegens plaatsgebrek willen wij hierbij afzien van een klassiek verslag, maar geven achtereenvolgens slechts de toespraak van onze voorzitter dr. A. van LERBERGHE en de integrale tekst van de academische rede van dr. A. BONTE, dr. in de psychologische en pedagogische wetenschappen en directeur van de dienst voor studieadvies aan de Rijksuniversiteit te Gent, over: „De academische arbeidsmarkt”. Tenslotte volgt een project van de hand van onze secretaris lic. sc. infor-

maticus L. DEKLEERMAEKER tot oprichting van een V.V.A. werkgroep die de specifieke belangen van de Vlaamse Academics zal bestuderen. Dit laatste project is zoals reeds vermeld, een rechtstreeks uitvloeisel van de bijzonder geslaagde Algemene Vergadering. Omwille van de belangrijke gegevens en visies daarin vervat, werd de tekst van de toespraak van dr. A. BONTE dan ook in zijn geheel opgenomen. Wie hieromtrent echter nog meer verlangt te weten, kan zich bij de Uitgeverij ORION, Wijngaardplein 15 te 8000 BRUGGE, de intussen verschenen paperback aanschaffen: „Werkloos na de universiteit?”, „De academische arbeidsmarkt vandaag en morgen”. Onze Algemene Vergadering kreeg ook vanwege de pers de nodige aandacht en gaf in de Standaard van 14 november aanleiding tot een gedegen artikel.

SPAARBOEKJE

In het Vlaamse land zijn er nogal wat personen die een tweetalig spaarboekje bezitten: „Spaarboekje, Livret d'Epargne”. Misschien zitten er zelfs enkel franstalige tussen? Het zou een goeie zaak zijn mochten deze mensen op het postkantoor of de Spaarkas een eentalig Vlaams boekje vragen. Dit mede in verband met tewerkstelling van nederlandstaligen in de Spaarkas.

toespraak door dr. a. van Ierberghe, algemeen voorzitter

Dames, Heren, Vrienden Academici,

Voor het Verbond der Vlaamse Academici brengt deze algemene ledenvergadering in Steenokkerzeel een poging tot vernieuwing, een vernieuwing onder vorm van een verruiming van het aktieterrain van onze vereniging.

Onze statuten, ik herinner er aan, blijven hoofdzakelijk bepalen: „Het Verbond der Vlaamse Academici wil naar buiten de geautoriseerde tolk zijn van de opinie van alle Vlaamse intellectuelen, in alle aangelegenheden die het bestaan en de ontwikkeling van het Vlaamse Volk aanbelangen”.

Deze zinsnede werd tot hertoe beperkend geïnterpreteerd tot wat betreft de aktie op het taal-politieke vlak.

Op dit vlak is niet de minste wijziging te brengen aan de houding van ons Verbond.

Ik verklaar hier uitdrukkelijk, in naam van het bestuur en van de leden, dat het Verbond der Vlaamse Academici, de onvoorwaardelijke en volledige zelfstandigheid van het Vlaamse Volk nastreeft. Het steunt alle doelmatige akties tot het verwezenlijken van konkrete doelstellingen: de oprichting van de provincie Vlaams-Brabant, het oprichten van een afzonderlijk kiesarrondissement Halle-Vilvoorde en de aanzuivering van de taaltoestanden te Brussel.

Verschillende omstandigheden hebben echter geleid tot het verruimen van de interpretatie van deze paragraaf uit onze statuten.

De laatste jaren hebben wij met genoeg vastgesteld dat meer en meer pas afgestudeerden tot de vereniging toetreden, dit in de bestaande en in de nieuw opgerichte afdelingen. Ik vermeld hier terloops de vernieuwde afdeling Gent, de afdeling Vlaamse Ardennen, en de in oprichting zijnde afdeling Aalst. Het wijst erop dat de vereniging inderdaad beantwoordt aan een reële behoefte van de academici. Het toont aan dat de afgestudeerden zich niet verder blijven afzonderen. Het is de uitdrukking van een behoefte, niet alleen aan menselijke relaties maar ook aan solidariteit, die de samenleving en de afgestudeerden zelf ten goede moet komen.

De evolutie van het maatschappelijk bestel schudt de gevestigde waarden dooreen. De tijd dat een diploma voor de afgestudeerde zonder verdere zorgen een mooie loopbaan verzekerde, is definitief voorbij.

Een diploma geeft alleen de mogelijkheid de verworven kennis, die door het diploma wordt gewaarborgd, ten dienste te stellen van de maatschappij. Het resultaat zal worden bepaald door de persoonlijke eigenschappen en inzet van de betrokkene.

Er is ook een goede zijde aan deze evolutie. Zij waarborgt dat deze groep van bevoorrechte jongeren zich, meer dan vroeger, zullen inzetten met al hun krachten, wat ten goede komt aan de samenleving die voor het universitair onderwijs zware financiële lasten draagt. De huidige economische toestand heeft een nieuw probleem geschapen: de werkloosheid onder de academici.

Het Bestuur van het Verbond der Vlaamse Academici heeft, onder het impuls van de talrijke jongeren die tot de vereniging zijn toegetreden en in het licht van de onrustwekkende evolutie, dit probleem ter studie genomen en deze algemene ledenvergadering eraan gewijd. De Heer Bonte, directeur van de Dienst voor studieadvies van de Gentse Rijksuniversiteit heeft aldus in zijn academische rede, gehandeld over de tewerkstelling na de universiteit en in de sectievergaderingen hebben de leden, in het licht van de referaten van de Heren De Troyer en De Rycker, het probleem besproken, wat betreft de openbare dienst en de industrie.

Uit de gedachtenwisseling blijkt duidelijk dat het onvoorzichtig zou zijn, de stijgende werkloosheid uitsluitend toe te schrijven aan de economische toestand. Er komt een grens aan de opnamemogelijkheden voor steeds grotere getallen afgestudeerden, vooral wanneer die volgens de traditie zou moeten gebeuren, namelijk met inachtnaam van de studierichting en van het niveau van het behaalde diploma. Zelfs met een minder grote kieskeurigheid zullen vele academici niet meer de mogelijkheid krijgen, zelfs niet ten koste van een grote persoonlijke inzet, hun academische vorming ten nutte te maken. Voor de maatschappij gaat een belangrijk intellectueel potentieel verloren, en voor de betrokkenen dreigt ontmoediging en zelfs hopeloze mislukking.

Buiten de economische toestand en deze structurele oorzaak, is er, specifiek voor de Vlaamse afgestudeerden, een derde factor die de toestand bezwaart.

Waar in alle landen, de hoofdstad van het land een aantrekkingspool vormt en voor de afgestudeerden uit het hele land uitgebreide plaatsingsmogelijkheden biedt, wordt voor onze jonge Vlaamse afgestudeerden hier een feitelijke dam opgeworpen.

Nemen we als voorbeeld de geneesheren. Niettegenstaande de voortdurende druk van de Vlaamse verenigingen, hierin duidelijk gesteund door de hele Vlaamse publieke opinie, spijs alle beloften van de verantwoordelijke instanties, is de toestand in 1975 nog even slecht als vroeger. En dit twaalf jaar nadat de wet van kracht werd, waarbij in de gemeentelijke inrichtingen een fifty-fifty verhouding moest ingevoerd worden.

In de C.O.O.-ziekenhuizen in Brussel zijn slechts 30 % nederlandsprekende dokters. In de andere ziekenhuizen van de Brusselse Agglomeratie is de toestand uiteraard nog slechter : hier zijn slechts 8,7 % nederlandsstalige artsen.

Indien deze toestand ondanks wettelijke beschikkingen dermate ongunstig blijft, dan kunnen we vermoeden hoe het moet gesteld zijn in de talrijke openbare, semi-openbare of privé inrichtingen en firma's, die rechtstreeks of onrechtstreeks steun van de staat ontvangen, of die welvarend zijn, dank zij de inkomsten uit het Vlaamse landsgedeelte.

Het is duidelijk dat aldus honderden betrekkingen,

die normaal aan Vlaamse afgestudeerden toekomen, verloren gaan.

Dit is noch min noch meer : onrechtvaardigheid ten opzichte van de jonge Vlaamse afgestudeerden.

Daarom moeten zij kunnen rekenen op de solidariteit en de steun van alle academici.

Vrienden Academici,

Het is noodzakelijk dat in deze aangelegenheid het Verbond der Vlaamse Academici zijn verantwoordelijkheid opneemt, het probleem in al zijn facetten bestudere en, waar nodig, de belangen van de jonge afgestudeerden krachtadig verdedige, dit in het belang van de hele Vlaamse Volksgemeenschap.

de academische arbeidsmarkt

door Dr. A. BONTE

„De toename in het aantal studenten, hoezeer ook sprekend voor de bloei onzer universiteit, is toch enigszins benauwend, omdat men zich afvraagt, waar toch al deze weetgierigen na afloop hunner studiën blijven moeten en omdat de kosten van het Hoger Onderwijs hierdoor steeds zullen moeten stijgen. Ook aan de Regering baart dit vraagstuk zorgen. Zij heeft zelfs middelen overwogen om in het euvel te voorzien.”

(Uit een rede van de rector van de Rijksuniversiteit te Leiden, uitgesproken in ... 1924).

Werkloosheid onder academici

De „communis opinio” in verband met de aangroei van de studentenberg week de jongste jaren wel enigszins af van de beschouwingen die er nog een tiental jaren geleden aan gewijd werden. Waar in het begin van de jaren zestig nog nadrukkelijk de lage deelnemingscijfers aan het universitair onderwijs voor Vlaanderen onderstreept werden, wordt thans in heel wat kringen gevreesd voor een overproductie van universitaire diploma's. Terecht vraagt men zich af of de sociale vraag naar onderwijs, zoals deze tot uitdrukking komt in groeiende studentenaantallen, wel overeenstemt met de behoeften van de maatschappij in haar huidig ontwikkelingsstadium. Spontaan rijst hierbij het spookbeeld op van de intellectuele werkloosheid.

In verschillende landen worden thans cijfers gepubliceerd die wijzen op een ongewoon hoge graad van werkloosheid onder jonge academici. In Groot-Brittannië is het aantal werkloze scientists op vijf jaar verdubbeld en het aantal werkloze ingenieurs zelfs

verdrievoudigd. In Frankrijk heeft slechts één op acht academici met een literaire opleiding kansen op tewerkstelling in de onderwijssector. De Duitse Bondsrepubliek telde in mei 1974 reeds 14 000 werkloze gediplomeerden van het hoger onderwijs. In Nederland stonden er begin 1975 meer dan 3 000 academici als werkloos geregistreerd. In Italië (1971) menen ongeveer 60 % van de universiteitsgediplomeerden dat hun beroepsactiviteit niet aansluit bij hun opleiding. In de meeste gevallen zijn ze overgekwalificeerd voor de gevonden job. Zweden blijkt het eerst en het sterkst getroffen te zijn door werkloosheid onder jonge academici : 8 000 universiteitsgediplomeerden zijn onderbenut in hun werkkring en 5 000 werkloos. Intussen kent Zweden een tekort aan geschoolde arbeiders en technici.

Ook in België ontwaart men spanningen voor de meeste studierichtingen, waarvoor het aanbod van nieuw-gediplomeerden de huidige vraag duidelijk overtreft. In de maand juni worden door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening doorgaans de laagste werkloosheidscijfers van het jaar geboekt ; o.m. omdat de aantallen werkzoekenden nog niet aangezwollen zijn door de inschrijvingen van werkzoekende nieuwe afgestudeerden. In juni van volgende jaren werden door deze dienst onderstaande aantallen werkzoekende universitaire geregistreerd, allen onder de dertig jaar :

jaar (juni)	mannen	vrouwen	totaal
1972	249	153	402
1973	452	350	802
1974	647	578	1 225
1975	1 243	924	2 167

Een indicatie voor het volume van de werkloosheid onder jonge academici wordt verschaft door de 2 167 werkzoekende jonge universitaires van juni 1975 te betrekken op de 8 290 nieuw-gediplomeerden van het voorgaand academiejaar. Deze werkzoekenden zullen in de loop van de volgende maanden weliswaar progressief opgenomen worden door de arbeidsmarkt. Onrustwekkend is echter dat deze aantallen van jaar tot jaar toenemen. Deze cijfers bevatten daarbij niet de verdoken werkloosheid. Een groeiend aantal gediplomeerden moet zich tevreden stellen met een betrekking die onder zijn opleidingsniveau ligt. Anderen zoeken hun heil in verder studeren in het beschuttend milieu van de universiteit.

Vroeger verliep de tewerkstelling van academici vrijwel rimpelloos. Sedert het begin van de jaren zeventig worden de meeste geïndustrialiseerde landen geconfronteerd met het probleem van de toenemende werkloosheid in de rangen van hun hogeschoolden. Sedert Wereldoorlog II is dit een nieuw verschijnsel op de arbeidsmarkt.

Blijkbaar bestaan er geen universitaire studierichtingen meer met „goede” toekomstperspectieven op de arbeidsmarkt. Bij de huidige stand van de conjunctuurverzwakking kan men enkel nog gewagen van studierichtingen die verhoudingsgewijze minder door werkloosheid bedreigd worden. Hiertoe behoren bv. de wiskunde, de natuurkunde, de ingenieursopleiding, de Germaanse en de Romaanse filologie. Uitgesproken ongunstige richtingen vormen thans de klassieke filologie, de geschiedenis, de kunstgeschiedenis en oudheidkunde, de politieke en sociale wetenschappen, de chemie, de biologie en de geologie.

Een toenemend aantal hogeschoolden wordt verder „onderbenut” in het beroepsleven en treft men aan in jobs waarvoor ze in feite overgekwalificeerd zijn of die in het geheel geen hogere opleiding vereisen.

Dit kwam zeer duidelijk tot uitdrukking in een enquête, begin 1975 doorgevoerd, bij universiteitsgediplomeerden die in 1972 afstudeerden aan Belgische universiteiten¹. Hieruit blijkt dat één jonge universiteitsgediplomeerde op tien van mening is dat zijn job evengoed kan uitgeoefend worden door een niet-academicus. Deze „onderbenutting” („underemployment”) loopt vooral hoog op voor: kunst-historici (36,8%), licentiaten in de politieke en sociale wetenschappen (32,1%), licentiaten in de kinesitherapie (25%), economen (20,9%) en chemici (16,8%).

¹ Enquête van de Diensten voor Programmatie van het Wetenschapsbeleid, 1975.

De jeugdwerkloosheid

De werkloosheid onder jonge hogeschoolden is slechts één facet van de jeugdwerkloosheid, die van jaar tot jaar op onrustwekkende wijze toeneemt.

De voortreffelijke rapporten van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (R.V.A.) laten toe de ontwikkeling van de werkloosheid in België op de voet te volgen. Als referentiemaand wordt best juni genomen, de maand waarin de R.V.A. tot voor kort traditioneel de laagste werkloosheidscijfers registreerde. In juni 1964 werd in België het laagste werkloosheidspeil sinds Wereldoorlog II geboekt (43 762 volledige werklozen). Sindsdien steeg het aantal volledige werklozen progressief om een eerste piek te bereiken in juni 1968 (95 275 werklozen). In 1971 werd een nieuw dieptepunt van de werkloosheid bereikt (62 838). Vier jaar later begonnen de werkloosheidscijfers echter zeer snel te stijgen onder invloed van de recessie, die van 1974 af steeds duidelijker afmetingen nam. T.o.v. 1971 was het aantal werkloze mannen in 1975 reeds meer dan verdubbeld en het aantal werkloze vrouwen zelfs meer dan verdrievoudigd. In 1974 is het aantal werkloze vrouwen voor het eerst boven het aantal werkloze mannen uitgestegen, niettegenstaande de vrouwen slechts ongeveer 30% van de beroepsbevolking vertegenwoordigen.

In verhouding tot de beroepsbevolking bedroeg het aantal werklozen in juni 1975 6,1% (in 1971 2,5%). Voor de mannen bedroeg het verhoudingscijfer echter slechts 4,4% (in 1971 2,1%), maar voor de vrouwen 9,9% (in 1971 3,5%).

Zoals blijkt uit tabel 1, heeft de toename van de werkloosheid zich vooral voorgedaan in de leeftijdsgroep jonger dan 25 jaar.

TABEL 1. EVOLUTIE VAN DE WERKLOOSHEID VOLGENS LEEFTIJDGROEP – TOESTAND EINDE JUNI

	1971	1973	1975
Mannen			
Jonger dan 25 jaar	2 823	4 147	18 896
25 jaar en ouder	34 609	39 511	59 065
Vrouwen			
25 jaar en ouder	19 439	28 263	51 948
Jonger dan 25 jaar	5 967	10 449	32 091
Algemeen totaal	62 838	82 370	162 000

Volgende cijfers illustreren de zorgwekkende ontwikkeling van de jeugdwerkloosheid :

1. Het aandeel van de jongeren (leeftijdsgroep van minder dan 25 jaar) in de werkloosheidscijfers nam toe als volgt :

	1971	1973	1975
mannen	7,5 %	9,4 %	24,2 %
vrouwen	23,4	27,0	38,1
Totaal	14,0	17,7	31,5

2. De verhouding vrouwelijke werklozen tijdens dezelfde periode steeg als volgt :

	1971	1973	1975
minder dan 25 jaar	67,9	71,6	62,9
25 jaar en meer	36,0	41,8	46,8
Totaal	40,4	47,0	51,9

3. De werkloosheidsgraad (werklozen in % van de beroepsbevolking van dezelfde leeftijdsgroep voor de jongeren (minder dan 25 jaar) kende volgende ontwikkeling :

	1971	1973	1975
mannen	1,0	1,4	6,3
vrouwen	2,6	3,9	11,7
Totaal	1,7	2,5	8,9

De jongeren, en vooral de jonge vrouwen, zijn thans sterker bedreigd door de ontwikkeling van de werkloosheid dan oudere werknemers. Het werkloosheidscijfer voor vrouwen jonger dan 25 jaar ligt nu reeds bijna tweemaal hoger dan bij hun mannelijke leeftijdsgenoten.

TABEL 2. WERKLOZEN JONGER DAN 25 JAAR, OPGESPLITST NAAR SCHOLINGSPEIL

Scholingspeil	Juni 1971	Juni 1975
Lager onderwijs of minder	3 985	23 978
Lager secundair onderwijs		
– Algemeen vormend	546	2 586
– Technisch- en beroeps	1 731	10 406
Hoger secundair onderwijs		
– Algemeen vormend	266	2 823
– Technisch- en beroeps	587	5 330
Hoger niet-universitair onderwijs		
– Kleuterleidster	423	990
– Onderwijzer(es)	352	401
– Geaggregeerde L.S.T.O.	98	277
– Geaggregeerde L.S.O.	123	1 011
– Overige korte opleidingen	127	1 075
– Technisch ingenieur/architect	44	261
– Andere lange opleidingen	7	75
Universiteitsgediplomeerden	87	716
Overigen	414	1 058
Totaal	8 790	50 987

De opsplitsing van de jeugdwerkloosheid naar scholingspeil (tabel 2) is bijzonder relevant. In vier jaar is het aantal jonge werklozen bijna verzesvoudigd, maar naargelang van het scholingspeil kende de ontwikkeling van de werkloosheid een verschillend verloop. Zo vormen de gediplomeerden van het hoger secundair onderwijs, die niet verder studeren, thans een sterk bedreigde groep.

Oorzaken

De werkloosheid bij jonge hooggeschoolden wordt vooral in de hand gewerkt door het convergeren van een aantal factoren. De belangrijkste zijn ongetwijfeld de volgende :

1. Daar is vooreerst de stroomversnelling in de toevloed van jongeren naar de actieve bevolking. De jongeren die thans het beroepsleven instappen behoren tot de na-oorlogse geboortegolf. De huidige beroepsbevolking is hierdoor niet alleen sterk aangegroeid ; ze vertoont ook een veel jongere leeftijdsopbouw. De gediplomeerden die sedert ht begin van de jaren zeventig aan de universiteit afstuderen vormen de eerste golf van academici volgend op de studentenboom van het voorgaande decennium. De huidige moeilijkheden op de academische arbeidsmarkt worden niet zozeer verklaard door het groot aantal universitair, maar eerder door hun plotse aangroei. Dit structureel verschijnsel, de diploma-lawine, wordt nu overtrokken door een ernstig conjunctureel verschijnsel, de zwaarste economische crisis die West-Europa in dertig jaar gekend heeft.

2. De sterke toeneming van de vrouwelijke beroepsbevolking, maar vooral van de activiteitsgraad van de gehuwde vrouw, is verder een vrij recent verschijnsel. Jonge vrouwen geven thans minder gemakkelijk hun beroep op dan voorheen, zelfs als kinderlast optreedt. Van de vrouwen in de leeftijdsgroep 20 tot en met 24 jaar behoorden er in 1947 slechts 40,5 % tot de beroepsbevolking. In 1970 was de verhouding reeds gestegen tot 61 %.

3. De rationaliseringsinvesteringen in bedrijven en fusies resulteren meestal eerder in een wervingsstop dan in een uitbreiding van kaderpersoneel. Veel nieuwe vestigingen van bedrijven zijn in feite arbeidsbesparende investeringen en hebben betrekkelijk weinig nieuwe werkgelegenheid gecreëerd.

4. De ongunstige conjunctuurontwikkeling sedert het midden van 1974 resulteerde in bedrijfssluitingen en een rekruteringsstop, die uiteraard nadelig uitvallen voor jonge werknemers. Jongeren ondervinden immers op twee manieren de invloed van de recessie. Eensdeels verminderen de kansen van de afgestudeerden op tewerkstelling als gevolg van een daling van het aantal werkaanbiedingen. Anderdeels worden in geval van een inkrimping van het personeels-

bestand de jongeren het eerst door de ontslagen getroffen.

5. Verder hebben de recente budgettaire restricties vooral een nadelige weerslag gehad op de rekrutering van stafmedewerkers voor de universiteiten en wetenschappelijke overheidsinstellingen.

6. Tenslotte moet toegegeven worden dat er thans veel minder drempelvrees bestaat dan voorheen t.o.v. het bureau voor werklozensteun. Jonge gediplomeerden, zelfs uit goeie milieus, staan niet meer zo huiverig t.o.v. werklozensteun. Het gemak waarmee werkloosheidsvergoedingen kunnen bekomen worden en de generositeit van deze vergoedingen vormen zeker geen aansporing om een werkkring te aanvaarden die in een moeilijk bereikbare gemeente ligt of niet past in het eigen belangstellingspatroon. In de lage-inkomensgroepen benadert het bedrag van de werkloosheidsvergoeding zelfs het niveau van het netto-inkomen, wat zeker geen prikkel vormt om een beroepsactiviteit op te sporen.

De werkloosheidscijfers voor academici moeten evenwel gerelativeerd worden. Deze werkloosheid is ongetwijfeld de meest spectaculaire omdat het een ongewoon en nieuw verschijnsel betreft. Een universitaire studie is immers een lange, een zware en een dure opleiding, die een vrij belangrijke financiële inspanning van de gemeenschap vergt. De opleiding van één (werkloze) academicus kost de gemeenschap thans reeds meer dan een half miljoen.

Wanneer het scholingspeil van de jonge werklozen vergeleken wordt met de scholingspiramide van jonge volwassenen moet men evenwel toegeven dat universiteitsgediplomeerden verhoudingsgewijze ondervertegenwoordigd zijn in de werkloosheidscijfers. Op 100 jonge mannelijke werklozen zijn er thans weliswaar 2 universiteitsgediplomeerden, maar 7 jonge mannen op 100 bezitten nu reeds een universitair diploma. De hoogste werkloosheidscijfers worden daarentegen aangetroffen bij jonge werklozen die enkel de leerplicht vervuld hebben (52,4 % van de werkloosheid). De jonge mannen die enkel lager onderwijs genoten vertegenwoordigen nochtans nog niet één vierde van hun leeftijdsgroep.

De academicus morgen

De huidige overschotten op de arbeidsmarkt moeten gesitueerd worden tegen de achtergrond van een groeiend aanbod van hogeschoolden, dat niet meer afgestemd is op de feitelijke economische vraag. De stijging van de sociale vraag naar hoger onderwijs, zoals deze tot uiting komt in groeiende studentenaantallen, begint voor tal van sectoren de economische vraag te overtreffen. Deze kloof komt duidelijk naar voren in volgende tabel, waarin het aanbod (hier uitgedrukt door de opleidingspiramide

van jonge mannelijke volwassenen) afgewogen wordt tegen de vraag van de economie (hier uitgedrukt door de spreiding van de gevraagde opleidingsniveaus).

AANBOD ¹ 1973 (in %)		VRAAG ² 1971-75 (in %)	
Academici	7,1	} 10	Hooggeschoolden
Hoger niet-universitair onderwijs	9,2		
Hoger secundair onderwijs	20,1	25	Technici en bedienden
Lager secundair onderwijs	38,7	40	Geschoolde arbeiders en lagere bedienden
Enkel leerplicht vervuld	24,9	25	Ongeschoolden
	100,0	100	

De verhoudingscijfers, die de behoeften van de economie weergeven, hebben uiteraard slechts de waarde van een grove benadering van een orde van grootte. Uit de vergelijking van aanbod en economische vraag blijkt echter zeer duidelijk dat :

- aan de top van de onderwijspiramide, de voortdurende stijging van het aanbod van hogeschoolden niet meer afgestemd is op de voorziene vraag van de economie en dit vermoedelijk in steeds mindere mate zal zijn. Vertaald in *economische termen*, leidt dit tot een overproduktie van hoger onderwijsdiploma's ;
- aan de basis van de onderwijspiramide, de voortdurende daling van dat gedeelte van de beroepsbevolking dat enkel de leerplicht vervuld heeft, moet leiden tot een steeds kleiner aanbod van ongeschoolde arbeidskrachten.

Op middellange termijn bekeken zijn de marges, waarbinnen de vraag naar hogeschoolden kan opgevoerd worden en de vraag naar ongeschoolden gereduceerd, reëel, maar toch niet zo ruim.

De Nederlandse „Nota ontwikkelingslijnen in aanbod en behoefte van academici tot 1990” (1975) voorziet dat, bij een ongewijzigd beleid, in 1980 ongeveer 15 % van het aanbod van academici niet door de arbeidsmarkt zal kunnen opgenomen worden. Tegen 1990 zou dit overschot kunnen oplopen tot ongeveer 40 % van het aanbod.

In Zweden voorziet men dat in 1980 slechts één op drie jonge universiteitsgediplomeerden een job zal vinden waarvoor een universitaire vorming vereist is.

¹ Scolarisatiepeil van de Belgische dienstplichtigen. - Bron : Selectie- en rekruteringscentrum van het Belgisch Leger.

² Afgeleid uit het Franse Rapport des commissions du Vème Plan (1971-1975). Intergroupe formation - qualification professionnelle, 1971.

Aan deze ontwikkeling van de krachtverhoudingen in een diplomamaatschappij zijn een aantal consequenties verbonden.

Het aanzwellen van de stroom gediplomeerden van het hoger onderwijs moet niet noodzakelijk leiden tot de vorming van een diplomaproletariaat. Overschotten op de arbeidsmarkt hebben zich immers in het verleden toch ook reeds afgetekend voor bepaalde studierichtingen (bv. voor de rechten), maar de maatschappij heeft zich steeds kunnen aanpassen aan dergelijke situaties. Men kan verwachten dat bij een tijdelijke verzaadiging van de traditionele afzetgebieden deze aanpassing volgende vormen zal aannemen :

1. een afvloeiing van de traditionele naar nieuwe afzetgebieden ;
2. een optrekken van de diplomavereisten ;
3. een deprofessionalisering van het hoger onderwijs voor groeiende aantallen gediplomeerden.

Hierna volgen enkele toelichtingen bij deze tendensen :

1. Een afvloeiing van de traditionele naar nieuwe afzetgebieden

Tot voor kort verschaftte een universitair diploma een verzekerde toegang tot een duidelijk afgebakend beroepsterrein. Voor velen riep de universiteit in feite het imago op van de hooggekwalificeerde beroepsschool die het uitzicht opende op een prestigieuze toekomst met verzekerde status en passende bezoldiging. Door de expansie van de studenten-aantallen naderen de traditionele afzetgebieden echter stilaan een verzadigingspunt. Gemeten naar de huidige maatstaven leveren de universiteiten nu al meer diploma's af dan wat thans – zelfs bij een optimistische raming – als wenselijke beschouwd wordt voor de meeste studierichtingen. Men kan dan ook aan het universitair diploma alleen geen waarborgen meer verbinden inzake werk-niveau en honorering.

Jonge gediplomeerden mogen zich niet meer beschouwen als vakdeskundigen die recht hebben op pasklare betrekkingen. Ze blijven wel personen met een solide intellectuele background, die door de inzet van hun persoonlijkheid, vaardigheid en aanpassingsvermogen een loopbaan kunnen uitbouwen in soms vrij uiteenlopende richtingen. De germanist die zich opwerkt tot bankdirecteur, de historicus die de leiding krijgt van een statistische dienst en de psycholoog die promoveert tot verkoopdirecteur worden nog altijd als „buitenbeentjes” beschouwd. Dergelijke verschuivingen op beroepsvlak zullen zich echter steeds meer en meer voordoen.

Een toenemende ontkoppeling tussen opleiding en beroep is mogelijk omdat de economische vraag naar

hooggeschoolden zich in feite richt naar twee onderscheiden types van hooggekwalificeerden : „specialisten” en „generalisten”. In het geval van „specialisten” is de vakdeskundigheid een essentiële vereiste voor de uitoefening van het beroep. Dit geldt voor bv. de chemicus, de advocaat en de tandarts. „Generalisten” daarentegen worden niet gezocht omwille van hun vakdeskundigheid, maar eerder om hun vormingsniveau. De deskundigheid wordt in hun geval hoofdzakelijk verworven door beroepservaring en zelfstudie. In deze groep komt verwisselbaarheid van opleiding frequent voor : men oefent het beroep niet uit waarvoor men gestudeerd heeft. De verwisselbaarheid van een aantal basisopleidingen in sectoren waar de kwalificatie overwegend op persoonlijkheidseigenschappen, zelfstudie en beroepservaring steunt is geen nieuw gegeven. Deze verwisselbaarheid komt o.m. reeds tot uiting voor juristen, economen, psychologen en sociologen die substitueerbaar zijn voor tal van functies, bv. in de verkoops promotie, personeelsdiensten, studiediensten, de public-relationssector, in sociale en beroepenorganisaties, e.d. Apothekers, chemici en biologen zijn verwisselbaar in de chemische en farmaceutische industrie. Het werkerterrein van wiskundigen, natuurkundigen, economen, handelsingenieurs en elektrotechnisch ingenieurs in de informatica-sector kan moeilijk afgebakend worden. De professionele *scholing* (l'apprentissage) begint immers meer en meer op de drempel van het beroepsleven, terwijl de rol van het hoger onderwijs in feite beperkt is tot het geven van een *vorming*.

Door de verzaadiging van de traditionele afzetgebieden gaat een toenemend aantal hooggeschoolden nieuwe horizonten verkennen en vloeit af naar beroepen waarop de genoten opleiding geen directe voorbereiding vormt. Ze oefenen een beroep uit waarvan de techniciteit marginaal is t.o.v. hun opleiding. Van werkgeverszijde is men in deze gediplomeerden geïnteresseerd, niet voor hun specifieke deskundigheid, maar omwille van hun vormingsniveau dat een geschikte vertreksbasis biedt voor de verdere beroepsbekwaming. Zo wordt de tewerkstelling van belangrijke aantallen juristen in de privé- en openbare sector buiten specifiek juridisch werk grotendeels verklaard door de verzaadiging van de advocatuur. Deze verwisselbaarheid van opleiding kwam duidelijk naar voren in de reeds geciteerde enquête, begin 1975 doorgevoerd, bij universiteitsgediplomeerden die in 1972 afstudeerden aan Belgische universiteiten¹. Hieruit blijkt dat 25 jonge gediplomeerden op 100 van mening zijn dat hun functie in het beroepsleven evengoed kan uitgeoefend worden door een academicus met een andere opleiding.

¹ Enquête van de Diensten voor Programmatie van het Wetenschapsbeleid, 1975.

Deze substitutie van het diploma liep vooral hoog op voor: licentiaten in de politieke en sociale wetenschappen (57,7 %), biologen (51,2 %), economen (45,7 %), chemici (44,8 %) en landbouwkundigen (38,5 %).

Uit onderzoeken in Nederland blijkt bv. dat vier op tien juristen functies uitoefenen die in feite geen juridische vorming vergen. Bij de economen zijn er zelfs zeven op tien van mening dat hun beroepsactiviteit geen economische opleiding op academisch niveau vereist. Een dergelijke verschuiving in de tewerkstelling komt ook duidelijk tot uiting in Frankrijk wat de literaire opleiding betreft. Van de „littéraires” van de promotie 1970 blijken er slechts 65 tot 70 procent tewerkgesteld te zijn in het onderwijs. Ongeveer 10 procent van deze gediplomeerden zijn echter werkzaam in diverse overheidsdiensten en ongeveer evenveel in onderneming van de privé-sector. Van de „first degree graduates” in Groot-Brittannië uit de studiegroep „arts – languages – literature” (1968) blijkt minder dan de helft zich voor te bereiden op het leraarsambt of daarin reeds werkzaam te zijn. Meer dan 20 procent van deze graduates vindt men echter terug in overheidsdiensten en in de privé-sector. Voor juristen in Frankrijk vormen de ondernemingen nu reeds het belangrijkste afzetgebied.

Uit een analyse van personeelsadvertenties in de Belgische pers (1974) blijkt dat, voor niet-technische functies op hoog niveau, in bijna één op tien gevallen de aard van het diploma niet vermeld wordt en indifferent is.

Het spreekt vanzelf dat hooggeschoolden zich buiten hun eigen vakgebied in een concurrentiële positie bevinden t.o.v. andere gediplomeerden en persoonlijkheidseigenschappen in dit geval een doorslaggevende rol spelen.

2. Een optrekken van de diplomavereisten

Een belangrijk aanbod van hooggeschoolden leidt tot „educational upgrading”. Hiermede wordt bedoeld dat, uitgedrukt in diplomavereisten, voor een groeiend aantal functies hogere eisen worden gesteld dan voorheen. In het bankwezen bv. wordt vandaag voor de functie van kantoordirecteur in de regel een universitair diploma gevraagd. Vroeger waren dat meestal kaderleden, waarvan het scholingspeil niet verder reikte dan een humanioradiploma, maar die door beroepservaring en zelfstudie tot deze functie konden opklimmen. Voor topfuncties in de ondernemingen gebeurt de selectie nu al onder universiteitsgediplomeerden die zich in hun studies onderscheiden hebben ofwel twee universitaire diploma's konden behalen.

Wat het optrekken van de diplomavereisten betreft, kunnen twee onderscheiden situaties voorkomen.

Vooreerst zijn er die functies die werkelijk hogere eisen stellen dan voorheen, maar geen traditioneel afzetgebied vormden voor hooggeschoolden, bv. tal van leidinggevende functies in kleine en middelgrote ondernemingen. „Self made men”, die er door persoonlijke studie en beroepservaring in slaagden belangrijke kaderfuncties te bekleden, worden thans meer en meer opgevolgd door universiteitsgediplomeerden.

Verder komt de onderbenutting („underemployment”) voor. Dit is de rekrutering van academici voor functies die in feite geen hogere opleiding vergen. In toenemende mate treft men hooggeschoolden aan die overgekwalificeerd zijn voor hun beroepstaak. Ze oefenen dan een functie uit die niet in het verlengde ligt van hun opleiding of die eveneens door een niet-academicus met praktijkervaring succesvol kan uitgeoefend worden.

Deze verschuiving, die zich voortzet onder druk van de toestroming van nieuw-gediplomeerden, sluit vooral een gevaar in voor werkloosheid onder lager geschoolden. Deze laatsten kunnen op de arbeidsmarkt verdrongen worden door houders van hogere diploma's waarvan een hogere efficiëntie verwacht wordt. Deze tendens wordt trouwens in de hand gewerkt door de democratisering van het hoger onderwijs. Intelligente jongeren die middelbaar onderwijs volgden hebben thans meestal reeds de weg naar de universiteit gevonden. Het gemiddeld gehalte van de abiturienten van het middelbaar onderwijs, die niet verder studeren, is hierdoor gevoelig gedaald. Vroeger kon men onder deze gediplomeerden van het middelbaar onderwijs nog degelijke krachten voor middenfuncties rekruteren. Om het gehalte van de rekrutering voor functies met dezelfde inhoud op peil te houden, doet men thans gemakkelijker beroep op hooggeschoolden.

De universiteit stelt thans veel hogere eisen dan voorheen, terwijl zij haar afgestudeerden in feite minder hoog dan hun voorgangers kan doen stijgen op de maatschappelijke ladder.

Dergelijke vooruitzichten passen natuurlijk niet in het raam van onze traditionele opvatting over de aansluiting tussen hoger onderwijs en beroepsleven. In de V.S., waar nu reeds bijna 30 % van de universiteitsgediplomeerden op een lager niveau tewerkgesteld zijn, komt deze stand van zaken minder ongevoel voor. De evolutie in de Westeuropese landen tendeert ontegensprekelijk in dezelfde richting.

Een breuk tussen opleiding en beroep kan ervaren worden als een degradatie en traumatiserend werken wanneer de intellectuele bagage niet optimaal kan benut worden en men wetenschappelijk „achterop” geraakt. Voor dynamische jongeren met een brede belangstelling kan dit nieuw werkterrein echter wel een uitdaging vormen voor de ontplooiing van per-

soonlijkheidseigenschappen. Wie terecht komt in een functie waarvoor hij overgekwalificeerd is, kan er ook in slagen door taakverruiming het traditionele werkpatroon te doorbreken. Meestal zal de werkaanpak van de academicus efficiënter zijn, zijn visie ruimer en is zijn positie gunstiger met het oog op bevorderingen.

3. Een deprofessionalisering van het hoger onderwijs voor groeiende aantallen gediplomeerden

Nauw verwant met onder-benutting is de niet-benutting van de hogere opleiding in loopbanen die in het geheel geen hogere opleiding vergen. In dit laatste geval heeft de universitaire opleiding duidelijk de betekenis verloren van een beroepsopleiding en is ze in feite gereduceerd tot een bijdrage tot de culturele levensverrijking van de gediplomeerde. Dit is een nieuwe dimensie van de universitaire studie in de economisch ontwikkelde landen. De rijke landen zijn het aan zichzelf verplicht al hun meerbegaafde jongeren de kansen te bieden om, door een universitaire vorming, hun intellectuele mogelijkheden maximaal te ontplooiën, los van de kansen om het diploma te valoriseren op beroepsvlak. Een dergelijke visie moet noodzakelijk leiden tot een confrontatie in het beroepsleven met de historicus-winkelier, de socioloog-handelsreiziger en de jurist-kantoorbediende. Dergelijke beroepssituaties liggen nog in de sfeer van het anekdotische. De diploma-maatschappij van morgen moet dergelijke ontwikkelingen echter noodzakelijk in de hand werken. Ze leiden tot een deprofessionalisering van de universitaire vorming voor groeiende aantallen gediplomeerden. Zo blijken bv. in de V.S. 14 % van de handarbeiders een diploma van hoger onderwijs te bezitten.

Als gevolg van een groter aanbod van gediplomeerden uit het hoger onderwijs, wordt de academicus van zijn voetstuk gehaald. Uitgedrukt in financiële toekomstverwachtingen vermindert het universitair diploma in waarde en daalt de status van de gediplomeerde. Hierin speelt eenvoudigweg de wet van vraag en aanbod. Voor academici die niet doorbreken tot topfuncties – en deze aantallen zullen steeds talrijker worden – zijn de vooruitzichten meer bescheiden dan voorheen. Een hoger diploma vormt geen waarborg meer voor een belangrijke sociale en financiële promotie, kenmerkend voor een maatschappijbeeld dat achterhaald is.

Anderzijds zal het geringer aanbod van ongeschoolde en geschoolde arbeiders voor een opwaartse druk op de bezoldiging op dit niveau zorgen. In een aantal gevallen zal de minder gekwalificeerde arbeid misschien zelfs beter vergoed worden dan de hooggekwalificeerde.

In sterk geïndustrialiseerde landen, als Zweden en de V.S. ontwaart men reeds duidelijk deze evolutie gekenmerkt door een vermindering van de spannings-

verschillen tussen het inkomen van bv. de geschoolde arbeider en de academicus. In de socialistische landen van Oost-Europa zijn deze spanningsverschillen altijd veel kleiner geweest dan in West-Europa. De bezoldiging van de leraar in de Sovjetunie bv. bedraagt gemiddeld slechts 85 à 95 % van deze van de industriearbeider.

Een realistische studievoorlichting moet ook deze aspecten benadrukken. Hogere studiën vangt men voortaan steeds minder aan omwille van het sociaal prestige van het diploma of de aantrekkingskracht van hogere weddeschalen. De stijgende investeringen in „brains” hebben het gemiddeld scholingspeil van de bevolking opgevoerd. Investeringen in onderwijs komen in sterk geïndustrialiseerde landen wellicht niet meer tot uitdrukking in een toename van het Bruto Nationaal Produkt. Ze kunnen echter wel bijdragen tot de toename van het Bruto Nationaal Welzijn.

Ontkoppeling tussen opleiding en beroep

In de maatschappij van morgen zal één jonge volwassene op vijf een diploma van hoger onderwijs bezitten. Door het verwachte overwicht van het aanbod van hooggeschoolden op de behoeften van de maatschappij zal het van oudsher bestaande verband tussen opleiding en beroep geleidelijk worden doorbroken.

Uit enquêtes bij 5 405 werkende jonge gediplomeerden van de Rijksuniversiteit te Gent, doorgevoerd tijdens de gunstige conjunctuurperiode 1964-1972, kwam volgend beeld van de tewerkstelling naar voren :

Afzetgebieden	in %
Onderwijs	34,4
Wetenschappelijk onderzoek	22,9
Overheidsdiensten	9,9
Privé-sector	19,8
Zelfstandige praktijk	13,0
	100,0

Het patroon van de afzetgebieden vertoont uiteraard een uiteenlopende structuur naargelang van de afstudeerrichting. Zo werden meer dan 80 % van de alumni uit de letteren en wijsbegeerte gerekruteerd door het secundair onderwijs. Het wetenschappelijk onderzoek vormde daarentegen een afzetgebied voor 35 % van de gediplomeerden uit de groep natuurwetenschappen. Voor de maatschappijwetenschappen, evenals voor de toegepaste wetenschappen, vormt de privé-sector de belangrijkste uitweg. De gediplomeerden uit de medische richtingen tenslotte komen overwegend terecht in de zelfstandige beroepspraktijk.

De twee numeriek belangrijkste afzetgebieden voor jonge academici vormden tot nu toe het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, die samen bijna 60 % van de nieuw-gediplomeerden konden opnemen. De aankomende kohorten gediplomeerden zullen voortaan op de arbeidsmarkt geleidelijk geconfronteerd worden met een aantal handicaps. Vooreerst, een afzwakking van het groeiritme van de schoolbevolking van het secundair onderwijs; vervolgens, een vergrijzing van de wetenschappelijke staf aan de universiteiten. De afzwakking van de economische conjunctuur leidde uiteraard tot een wervingsstop in de ondernemingen.

Deze factoren verklaren de groeiende werkloosheid onder jonge universiteitsgediplomeerden. Een realistische visie op de tewerkstelling in de wereld van morgen impliceert dan ook een ontkoppeling tussen opleiding en beroep en een progressieve inschakeling van de hooggeschoolden in loopbanen die niet in het verlengde liggen van hun opleiding. Dergelijke verschuivingen inzake tewerkstelling vergen echter wel een mentaliteitswijziging bij aankomende studenten.

Onder druk van de stroom van nieuw-gediplomeerden verliest een universitaire opleiding voor toenemende aantallen academici geleidelijk de betekenis van een professionele scholing. Een universitaire studie dient daarom eerst en vooral gezien als een vorming gericht op een volwaardige zelfontplooiing en culturele verrijking los van de professionaliseringskansen van het diploma.

Buiten de onderwijssector heeft een universitair diploma nu reeds nog slechts de waarde van een toegangsbewijs tot een competitie. In de privé-sector wordt in de regel niet het diploma, maar wel het competentieniveau gehonoreerd. Het verband tussen beide is trouwens niet altijd duidelijk. Persoonlijkheidseigenschappen krijgen hierdoor een doorslaggevende betekenis en worden belangrijker dan het diploma voor de uitbouw van een loopbaan.

Tot de belangrijkste persoonlijkheidseigenschappen behoren ongetwijfeld de volgende:

- dynamisme en doorzettingsvermogen;
- contactvaardigheid;
- creativiteit en zin voor initiatief;
- organisatietalent en besluitvaardigheid;
- inspirerend kunnen werken op zijn omgeving;
- verantwoordelijkheidszin;
- een soepel aanpassingsvermogen aan nieuwe situaties.

De ervaring leert dat jongeren die deze zeven talenten weten te ontwikkelen altijd doorbreken in de beroepswereld. Zij mogen de toekomst ongetwijfeld tegemoet zien met een rustig, optimistisch zelfvertrouwen.

Een brede polyvalente basisvorming : het beste paspoort voor de toekomst

Heden ten dage is de academicus in onze snel veranderende samenleving met zijn diploma al langer hoe minder uitgerust voor een hele loopbaan. De wetenschap die de universiteiten doceren is voor veel disciplines reeds na een tiental jaren achterhaald door de snele ontwikkeling van kennis en techniek. Het beroepsleven is thans zo gespecialiseerd dat werkelijke vakopleiding grotendeels na de universiteit aanvangt. Alle vakgebieden worden geconfronteerd met een informatie-explosie en een versnelde slijtage van de kennis. Deze snelle evolutie, en de hiermee samenhangende beroeps- en functiewisseling, zijn dominante trekken geworden van een industriële beschaving. Verder hebben tal van beroepen een beroepsinhoud die niet onderwezen wordt aan de universiteit, maar die wel een brede algemene basisvorming vergt. Kortom, de universiteit moet haar studenten uitrusten voor een maatschappij in beweging. Een brede, polyvalente basisopleiding is daarom de meest efficiënte opleiding geworden en vormt stellig het beste paspoort voor de toekomst.

Een brede algemene vorming is niet alleen wenselijk omwille van de culturele verrijking, maar evenzeer als fundering voor latere vakspecialisatie of professionele reconversie. Ze waarborgt een hoge graad van flexibiliteit zodat de gediplomeerde in een vrij brede waaier van beroepsactiviteiten kan ingezet worden en minder kwetsbaar wordt door snelle verschuivingen op de arbeidsmarkt. Ondernemingen zoeken trouwens niet altijd eng gespecialiseerde vakdeskundigen, maar heel dikwijls wel breedgevoerde.

Een grondige beroepsspecialisatie blijft ongetwijfeld onmisbaar bij de start van een loopbaan, maar deze moet steunen op – en aangevuld worden met – een brede algemene vorming. Niet aan beroepsspecialisatie alleen dient belang gehecht. Leidinggevende academici moeten zich ook kunnen oriënteren in nevendisciplines, zowel in de exacte als in de menswetenschappen, omdat alle wetenschap zich steeds verder interdisciplinair gaat ontwikkelen. „Vakidioten” blijven daarom niet lang bruikbaar.

De ingenieur bv. wordt van bij de aanvang van zijn loopbaan geconfronteerd met managementproblemen: economische, financiële en juridische, naast problemen i.v.m. de organisatie van de menselijke arbeid en de milieubeveiliging. Volgens de leeftijd is een duidelijke evolutie merkbaar in de uitgeoefende functies van de ingenieur. De jonge ingenieur besteedt doorgaans drie kwart van zijn tijd aan techniek en een kwart aan vraagstukken van management. Naarmate hij ouder wordt, neemt zijn verantwoordelijkheid meestal toe en komt men tot een omgekeerde verhouding. Eertijds was de activiteit van de ingenieur

gericht op de werking van machines, constructies en processen. Thans wordt hij geconfronteerd met menselijke problemen en een openbare opinie die gesensibiliseerd is voor alle vormen van milieuhinder die de industriële beschaving met zich brengt.

Om aan dit soort problemen het hoofd te kunnen bieden, moet zijn basisopleiding zo breed mogelijk zijn. Een minimum van kennis op het gebied van de mens- en maatschappijwetenschappen is daarom even belangrijk als zijn technisch-wetenschappelijke vorming.

Een brede polyvalente basisvorming betekent geenszins het opstapelen van een buitengewone dosis encyclopedische kennis. Ze dient eerder opgevat als

een zekere vertrouwdheid met fundamentele begrippen en de denksfeer van een discipline buiten het eigen vakgebied. De academicus moet vooral uitgerust zijn met fundamentele intellectuele kwaliteiten om te leren leren en wat geleerd is toe te passen in steeds sneller wisselende beroepssituaties.

Het universitair onderwijssysteem in België levert hooggekwalificeerde, maar eng gespecialiseerde gediplomeerden af. De tendens naar vroegtijdige specialisatie zet zich daarbij steeds verder voort. Voor heel wat functies in onze maatschappij kan men zich echter afvragen of deze overspecialisatie wel de meest aangewezen opleiding blijft.

v.v.a. werkgroep voor de specifieke belangen van de vlaamse academici

Op 6 maart jl. werd door onze sekretaris lic. sc. informaticus L. DEKLEERMAEKER, volgende tekst toegestuurd aan de leden van het Dagelijks Bureau en de Centrale Raad, betreffende de oprichting van een V.V.A. werkgroep die de specifieke belangen van de Vlaamse Academici zal bestuderen. Twee aspecten worden hierin belicht, het aspect voorlichting-dienstverlening en het aspect onderwijs-vernieuwing.

Voorlichting – dienstverlening

Opdracht :

Op korte of middellange termijn concrete acties voorbereiden ter verbetering van de sociaal-maatschappelijke toestand van de universitair afgestudeerden.

Akties :

1. pré-universitaire voorlichting ;
2. post-universitaire dienstverlening ;
3. beïnvloeding van de intellectuele arbeidsmarkt ;
4. voorstel Dubois, ivm. de opdracht van licentiaten in het V.S.O. ;
5. reëvaluatie van de academische functies ;
6. benadrukken van de academische solidariteit ;
7. wegwerken van de specifieke Vlaamse achterstand inzake wetenschappelijke research.

Onderwijsvernieuwing

Opdracht :

Opstellen van een „globaal plan” stoelend op een prognose der behoeften, dat op middellange termijn

moet leiden tot een aanpassing van de universitaire opleiding aan de actuele vereisten van : het bedrijfsleven, de openbare sektor en het vernieuwd onderwijs.

Akties :

1. rationaliseren van het hoger onderwijs ;
2. polyvalente opleiding ;
3. numerus fixus en toegang tot de universiteit ;
4. afvloeiing naar andere vormen van hoger onderwijs ;
5. promotie van nieuwe disciplines in arbeidsintensieve sectoren ;
6. permanente vorming.

Toelichting

Inzake het verdedigen van de belangen der academici kan het V.V.A. slechts twee wegen uit : inspelen op aktueel beschikbaar cijfermateriaal in dat verband, en reageren op het in vraag stellen van de rol en de funktie van de academicus.

Op *korte termijn* dringt een materiële en morele konsolidatie zich op, van de statutaire toestand van de academici.

V.V.A. moet aktief deelnemen aan pogingen ter bevestiging van de academische functies, het moet terzake dringend initiatieven nemen.

Op *middellange termijn* moet, door aanpassing van de universitaire opleiding aan de maatschappij en door het omgekeerde, een verbetering worden betracht van de maatschappelijke verhoudingen tussen de universitair en zijn omgeving.

De vermelde aktiepunten zijn uiteraard noch exhaustief, noch exclusief, maar zij vragen allicht een bijkomende toelichting.

Pre-universitaire voorlichting : kan slechts op objectieve wijze verstrekt worden door academici die los staan van de universiteiten, en op onbevooroordeelde wijze getuigenis kunnen afleggen van hun praktijkervaring. Leden van het pluridisciplinaire en pluralistische V.V.A. lijken ons hiervoor bijzonder geschikt.

Beïnvloeding van de intellectuele arbeidsmarkt : hier kunnen alle suggesties terecht in verband met werkverschaffing aan universitair niet enkel in de industrie, maar vooral ook in de openbare diensten.

Cijfers van dr. Bonte wijzen op een verzadiging in de sectoren onderwijs en wetenschappelijke research.

De representativiteit van de vereniging en haar promotiekansen kunnen gunstig beïnvloed worden door het nemen van initiatieven o.m. met betrekking tot het „*rapport Duboi*”, uitgesteld tot 1 september 1976. Als dit rapport gerealiseerd wordt dan zouden de licentiaten-lesgevers in het VSO enkel gedoogd worden in de twee laatste jaren en uitsluitend in de specialiteit van hun universitaire opleiding.

Een *reëvaluatie van de academische opdrachten* is dringend noodzakelijk in het bedrijfsleven (kaders) maar vooral ook in openbare dienst (en parastatalen) waar de universitair al te weinig betrokken wordt in het denk- en studiewerk, en dikwijls voor leidinggevende functies uitgesloten wordt. Het *benadrukken van de academische solidariteit* lijkt ons in de gegeven omstandigheden voor de hand liggend en onmiddellijk haalbaar. De jonge academici, verlaten en in de rug geschoten door syndikale of beroepsorganisaties, hebben recht op ons aller kollegialiteit.

Het *wegwerken van de specifieke Vlaamse achterstand* inzake tewerkstelling van universitair niet onze konstante zorg zijn.

Of het de stelselmatige achteruitstelling van Vlaamse kandidaten in de Brusselse ziekenhuizen of gemeentelijke diensten betreft, of het sinds 1830 bestaande onevenwicht inzake wetenschappelijke research en de universitaire werkingsuitkeringen, het is de statutaire opdracht van het V.V.A. om daartegen krachtig te protesteren en eventueel compensatiemaatregelen te eisen.

Dergelijke aktie moet kaderen in het globale pakket van voorstellen die een uiteindelijke *rationalisering van het hoger onderwijs* op het oog hebben. Er moet een geïntensifieerde samenwerking van de Vlaamse

universiteiten (KUL, RUG, VUB, UA, UCL) worden gepropageerd in de schoot van het geïnstitutionaliseerde interuniversitaire overlegorgaan (VLIR). Universitaire tewerkstelling lijkt ons in de toekomst onmogelijk zonder een doelbewuste promotie van nieuwe disciplines in arbeidsintensieve sectoren, zoals daar zijn : de informatica, de welzijnszorg ...

De huidige universiteit schiet inzake *polyvalente vorming* deerlijk tekort. Studenten worden na de tweede cyclus (licentiaat) nog al te dikwijls naar specialisaties (doctoraat) gevoerd, waarvoor er noch in de universiteit, noch in de bedrijfswereld voldoende plaatsingsmogelijkheden zijn. Hier draagt de universiteit en het onderwijzend personeel een grote verantwoordelijkheid. Moet er in dit verband, en ook in verband met het volgende punt, door V.V.A. geen contacten worden gelegd met leden professoren, al dan niet via het V.V.P. (Verbond van Vlaamse Professoren) ?

Hoe staan wij tegenover de „*geleide universiteit*”, de universitaire programmatie, *numerus fixus*, de gekonditioneerde opleiding ?

De universiteit moet openstaan voor allen die deze opleiding aankunnen, rekening houdend met een *objektief selectieprincipe* en een ingebouwde *afvloeiingsprocedure* naar andere vormen van het hoger onderwijs voor minderbegaafden.

In dit verband moet een hogere verwisselbaarheid tussen de verschillende studierichtingen worden betracht, naast het optrekken van de diplomavereisten en een deprofessionalisering van het hoger onderwijs. Het beroep wordt inderdaad meer en meer na de universiteit aangeleerd ! Dit werkt de professionele mobiliteit in de hand, zodat er, volgens sommige verwachtingen, in de toekomst driemaal meer van beroep zal worden veranderd alvorens men in zijn definitieve baan terecht komt ! Op dit stuk is de Vlaamse academicus zeer honkvast !

Men verwacht nochtans dat, door een ont koppeling van de opleiding en het beroep, er meer vraag zal zijn naar *generalisten met een hoog vormingsniveau*, naast vakkundige specialisten.

Dit alles moet leiden tot een relativering van het diploma, dat momenteel nog slechts een toegangsbewijs is voor een competitie die kwaliteiten plaatst boven kwalifikaties.

In dit licht moet het probleem van de *permanente vorming* aangepakt worden. De universiteit van de derde leeftijd, de Open Universiteit en de Open School moeten dan ook eerder gezien worden als centra van geestelijke recyclage en bezinning, dan wel als goedkope „diploma-fabrieken”.

TAALGRENS, ZEKER, MAAR NU OOK EEN ... BETAALGRENS ...

amnestie ? die heren sweghen stille...

Wij geven hieronder twee brieven die alles zeggen. De feiten zijn genoegzaam bekend. De reactie der bewindslieden ook. Zoals in de Middeleeuwse ballade is op hen toepasselijk: „die heren sweghen stille, sy en maecten geen gheloot...”.

En dat geldt dan in eerste instantie voor de koning der Belgen.

A. Vanhumbreeck-Simonon,
Van Gurplaan 13,
3900 LOMMEL.

Aan de Heer Eerste Minister TINDEMANS,
Wetstraat, 1000 BRUSSEL.

Mijnheer de Eerste Minister,

Het Heilig Jaar „van de Verzoening” loopt ten einde. Het is onze kristelijke burgerplicht vast te stellen dat inzake de hoognodige verzoening in België tussen „witten” en „zwarten” geen enkele vordering werd gemaakt, met andere woorden dat er van amnestie geen sprake is. Wij lazen onlangs in het maandblad „Mensen onderweg” het moedige artikel „Kristenen eisen Amnestie” van de Leuvense professor E.H. Herman Mertens, waarin hij tot de conclusie komt inzake de toepassing van amnestie in dit land: „ik ben niet fier over mijn land; ik ben niet fier over de kristenen van mijn land; ik ben niet fier over mijn kerk. Neen, ik ben helemaal niet fier, ik ben beschaamd en ontgoocheld.”

Die beschouwing brengt voor elk van ons verplichtingen mee. Na zovele prachtige acties voor amnestie, vooral georganiseerd door de moedige verzetsman Aloïs Verbist, en na de enige Romebedevaart vorige zomer door een Vlaamse jeugdgroep, om er de honderdduizend amnestiehandtekens af te geven zo ijverig verzameld door de intussen overleden leraar Schamp en zijn dame, en hun zo vriendelijke ontvangst in het vatikaan en in de Belgische ambassade te Rome, – gebeurtenis die echter zo weinig weerklank vond in de Belgische pers, ook in de katholieke –, begrijp ik de mijne als volgt. Ik wil een campagne losslaan voor amnestie, los van elke politieke partij, beroep doende op gelovigen en vrijzinnigen, Vlamingen en Walen, „incivieken” en verzetslieden. Onze aktie zal bestaan in volgende drie fasen:

1. Op 14 december a.s. te 2 uur zal ik in hongerstaking gaan tot op 24 december. Ik zal die liefst doormaken in een klooster, waarvan ik het adres nog zal meedelen. De bedoeling is van U de belofte te krijgen dat U deze essentiële kristelijke en humanitaire eis inschrijft in Uw regeringsprogramma en op korte tijd tot uitvoering brengt. Samen met dit schrijven vertrekt er een brief aan Z.Em. de Kardinaal, waarvan meegaande een afschrift.

Komt er vóór Pasen '76, hetzij van UEd., hetzij van de h. Kard. Suenens de kordate beslissing dat er amnestie moet komen, dan is onze taak vervuld en ons doel bereikt. Komt er dit antwoord niet, dan:

2. zullen wij voorbereidend tot Pasen '76 een hongerstaking beginnen die maar eindigen zal op de gevraagde nadrukkelijke belofte van U of Z.Em. of op mijn dood. Die hongerstaking zal trouwens volledig zijn, waar we bij onze kerstaktie nog water zullen gebruikēn.

3. Komt Uw belofte dan hopen wij dat die kan ingelost worden in de loop van '76. Gebeurt dit niet dan roepen wij vanaf Nieuwjaar '77 gans de Vlaamse jeugd op om samen met ons door verantwoorde terreurdaden (zeker geen moorden) het land zó op stelten te zetten dat amnestie wordt afgedwongen.

4. Indien U ons de dood laat ingaan bij de tweede hongerstaking roepen wij van nu af de Vlaamse jeugd op niet tot hongerstaking, maar tot verantwoorde terreur, die niet meer eindigt vóór er amnestie komt na dertig jaar als het laatste land in Europa!

Aanvankelijk was het onze bedoeling deze aktie te laten patroneren door een beschermcomité van personaliteiten en organisaties. Omwille van de speciale aard van een doorgedreven hongerstaking, desnoods gaande tot de dood, waarvoor de betrokkene persoonlijk en alleen de verantwoordelijkheid moet nemen, hebben wij dit niet gedaan. Wel zenden wij heden aan zovele personaliteiten in dit land afschrift van beide brieven aan Ued. en de h. Kardinaal, en van meegaand Memorandum, hen vragende deze aktie doelmatig te willen steunen.

Ik wens in dit land niet langer „beschaamd en ontgoocheld” te leven omdat ik tijdens de bezetting gedaan heb wat ik kon om honderden jongeren aan hongerlijden en verzwakking te onttrekken en zelfs daden heb gesteld waarvoor ik van de bezetter de doodstraf had kunnen krijgen.

Mag ik om Uw welwillende aandacht verzoeken voor meegaand Memorandum?

Durvende hopen op Uw katholieke politieke moed, Mijnheer de Eerste Minister, zo dank ik bij voorbaat.

Met bijzondere hoogachting.

A. H. Vanhumbreeck.

A. Vanhumbecck-Simenon,
 Van Gurplaan 13,
 3900 LOMMEL.

Aan Zijne Eminentie Kardinaal SUENENS,
 MECHELEN.

Eminentie,

Mogen wij eerbiedig om Uw welwillende aandacht verzoeken voor meegaand schrijven, gericht aan de h. Eerste Minister.

Wij wenden ons tevens tot U als Primaat van België. Indien U een publieke verklaring wil afleggen dat inderdaad amnestie een eis is van het katholiek geweten in dit

land en dat elke gelovige politieke deze eis in zijn politiek programma dient in te schrijven, dit dan speciaal voor de P.S.C., dan maakt U door die éne daad al onze moeizame aktie overbodig. En wij bevestigen nadrukkelijk alle aktie onmiddellijk te zullen stopzetten indien U zulke duidelijke uitspraak kan doen.

Durvende hopen, Eminentie, op Uw pastorale moed, die wij zo zeer bewonderen in Uw oecumenisch apostolaat, zo danken wij bij voorbaat.

Met diepe kristelijke eerbied.

Uw oud-student,

A. H. Vanhumbecck.

8/12/'75 O.-L.-Vrouw-Onbevlekt-Ontvangen.

alle belgen zijn gelijk voor de wet...

Uit het antwoord gegeven door de Minister van Verkeerswezen op een vraag gesteld door Volksvertegenwoordiger GOEMANS over de belangrijkheid van de subsidiëring van de exploitatieuitgaven der verschillende openbare stadsvervoernetten in 1974 blijkt het volgende :

Subsidiëring (afgerond in miljoenen frank) :

Brussel	2.100
Antwerpen	428
Gent	226
Luik	391
Charleroi	111
Verviers	57

	Per stads- inwoner	Per reizigers- kilometer
Brussel	2.100 Frank	3,47 Frank
Antwerpen	700	2,50
Gent	900	2,32
Luik	1.000	2,48
Charleroi	800	2,34
Verviers	1.000	2,21

	Per cultuurgemeenschap	Per lid
Nederlandse	1.100 miljoen	200 Frank
Franse	2.300	600

Per gewest		Per inwoner
Brussel	2.190 miljoen	2.100 Frank
Vlaanderen	654	120
Wallonië	559	170

Daarnaast betaalde de Belgische Staat volgende infrastructuurwerken voor het stedelijk openbaar vervoer :

Brussel	3.647 miljoen		
Antwerpen		519 miljoen	
Gent		10 miljoen	
Luik			302 miljoen
Charleroi			789 miljoen
<hr/>			
gewest	3.647 miljoen	529 miljoen	1.091 miljoen
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië

Er moet dan bovendien nog aangestipt worden dat sommige openbare vervoersnetten in het Vlaamse land geen subsidie ontvangen zo bv. Leuven, terwijl een kleinere Waalse stad als Verviers 57 miljoen ontvangt.

Festival van Vlaanderen 1976

OP VRIJDAG 17 SEPTEMBER TE 20.30 UUR

in de Koninklijke Muntchouwborg te Brussel, concert door de

Wiener Philharmoniker

onder leiding van dirigent Eugen JOCHUM

solist de pianist BADURA-SKODA

PROGRAMMA

Jozef HAYDN : symfonie nr. 103 in es (de symfonie met de paukenslag)

Wolfgang Amadeus MOZART : pianokonzert in d klein, KV 466

symfonie in D groot, KV 504, (de Praagse symfonie)

Wij hebben plaatsen van 400,- F kunnen bekomen tegen de zeer gunstige prijs van 200,- F. Het ligt in onze bedoeling aldus het Festival van Vlaanderen te Brussel te steunen, de Vlaamse aanwezigheid aldaar te beklemtonen en tevens het contact tussen onze leden te bevorderen. Na afloop is een gezellig samenzijn voorzien.

Wij hebben 150 plaatsen voorbehouden, wacht niet met uw bestelling. In de **KMS** zijn maar half zoveel plaatsen als in het **Paleis voor Schone Kunsten** en het zal beslist moeilijk zijn daar nog kaarten bij te bestellen. Het concert van 17 september wordt immers gepatroneerd door de **VIRA** (Vereniging voor Internationale Relaties), die voor ambassadeurs en vooraanstaanden een groot aantal plaatsen heeft voorbehouden.

De bestelling gebeurt door telefonische kontaktnaam en/of overschrijving waarbij men verzocht is het aantal gewenste plaatsen en de reden van betaling duidelijk mede te delen. Voor bijzonderheden zie verder hieronder.

Hoe inschrijven voor ons concert van het festival van vlaanderen

ANTWERPEN : door storting van het bedrag op rekening 414-3106661-78 van V.V.A. Antwerpen of telefonisch bij onze penningmeester ir. Erik BRINCKMAN, tel. 49 94 80.

KLEIN-BRABANT : door storting op rekening 417-7023321-09 of telefonisch 052-33 22 83.

BRABANT : door storting op postrekening 000-0429238-13 van het Verbond der Vlaamse Academici, Brussel.

LIMBURG : bestelling bij ir. Frans HENDRICKX, tel. 011-67 33 41.

OOST-VLAANDEREN : door storting op postrekening 000-0429238-13 van het Verbond der Vlaamse Academici, Brussel.

of door telefonische bestelling

Aalst : lic. Lieven GELDHOF, tel. 053-77 88 26.

Gent : dr. jur. Pascal VANDEMEULEBROECKE, tel. 091-22 20 28.

Oudenaarde : lic. Herman SANTENS, tel. 055-31 29 19.

WEST-VLAANDEREN : door telefonische bestelling

Brugge : apotheker Robert VANHAVERBEKE, tel. 33 19 82.

Ieper : lic. Karel BILLIET, tel. 42 25 67.

Kortrijk : apoteker Jef COORNAERT, tel. 056-22 24 05.

Oostende : dr. Luc D'HOORE, tel. 059-70 76 69.

Roeselare : lic. Karel RIJCKEWAERT, tel. 20 49 84 of 20 63 02 (kantoor).

of ook, bij afwezigheid of onbereikbaarheid van voorgaanden, gewoon bij het

CENTRAAL SECRETARIAAT : tel. 02-218 68 20 (werkdagen 8 tot 12 uur) en storting op postrekening 000-0429238-13, Verbond der Vlaamse Academici, Brussel.

ANDERE CONCERTEN

In de hoop U daarmee een dienst te bewijzen, hebben wij door samenwerking met de organisatoren van het Festival van Vlaanderen als V.V.A.-leden eveneens een rangverhoging kunnen bedingen voor de andere concerten te Brussel-Leuven. Deze rangverhoging kan worden bekomen : 1. **schriftelijk**, door storting op giro 000-0133621-52 van het Festival van Vlaanderen Brussel-Leuven met vermelding van uw lidmaatschapsnummer (V.V.A.-lid nr. ...). 2. **ter plaatse**, alleen bij de aanvang van het concert, op vertoon van de lidmaatschapskaart.

gouw brabant

afdeling Brussel

De afdeling V.V.A.-Brussel hield op 1 juni 1976 in het restaurant Den Helder haar statutaire ledenvergadering. Alle oude getrouwen waren aanwezig en voorzitter P. MEULEMANS opende de vergadering met de herdenking van de twee pas overleden seniores Thieu CROONENBERGHS en Gerard ROMSEE. Hij besprak verder de activiteiten die in de loop van 1975-76 door V.V.A.-Brussel, samen met twee andere verenigingen, het oud-K.S.C. en het A.N.V.-Brussel, werden ingericht. De balans mag als vrij positief worden bestempeld, zowel qua opkomst, behandelde onderwerpen als financiële uitgaven. Ook vestigde hij de aandacht op een voordracht in het Alumnihuis door konservator Frans BAUDOIN over Rubens, met achteraf receptie op woensdag 23.6.'76.

Hierna werd gesproken over een extra-activiteit voor 1975-76, namelijk het optreden van het koor uit Stellenbos, Zuid-Afrika, in het stadhuis te Brussel op vrijdag 9 juli. Tegen deze laatste prestatie schijnt een boycot vanwege het Vermeylen- en het Willemsfonds te bestaan. Zij werden zoals de fondsen-traditie het voorhoudt niet uitgenodigd om deze kulturele prestatie te patroneren. Als vervanging heeft men allicht onze drie verenigingen naast het Davidsfonds en het Karel Bulsfonds aangezocht. De V.V.A. voorzitter P. MEULEMANS en de oud-K.S.C. voorzitter P. van NIEUWENHUYZEN zullen terzake de onderhandelings-

gen voeren met het oog op een zo ruim mogelijke bijdrage van Nederlandse Cultuur in deze richting.

Tijdens deze statutaire vergadering werd het bestuur van het V.V.A.-Brussel bevestigd, met als voorzitter P. MEULEMANS en onder-voorzitters dr. J. PROESMANS en A. MALFLIET-de VOS. Waarnemend secretaris is dr. lic. sc. informaticus L. DEKLEERMAEKER en penningmeester W. van der ELST. De heer J. M. GALLE heeft zijn mandaat van public-relations ter beschikking gesteld. De heer W. PIRA aanvaardde een bestuursmandaat. Het bestuur blijft gestructureerd op drie trappen: Dagelijks Komitee, Raadgevers en Raad der Seniores.

Voor de werking in 1976-77 werden als voorstellen genoteerd: een openingsnamiddag in Herne in het land van Edingen, een lezing door André LEYSEN of door Hendrik CAPPUYNS over de onderneming, een lezing door Jan TORFS over de deserteurs in 1914, een lezing over het Daensisme, over de Vrijzinnigen in Vlaanderen (eventueel in het kasteel te Bornem) evenals een bijeenkomst te Diepenbeek in de wijnkelders Monard, Alde Biezen rond de „fles van de week”.

De beide ondervoorzitters kregen de bijzondere opdracht het V.V.A. bij de jongere en vooral ook de vrouwelijke universitaire afgestudeerden te propagieren.

Lic. sc. inf. L. DEKLEERMAEKER.

gouw oost-vlaanderen

afdeling Aalst

In het begin van dit jaar werd te Aalst met een nieuwe afdeling gestart. Wij geven U hieronder, met enig voorbehoud vanwege mogelijke wijzigingen, de lijst van de bestuursleden.

voorzitter : dr. jur. Gilbert CLAUS
ondervoorzitter : prof. Frans VYNCKE
sekretaris : lic. jur. Lieven GELDHOF
Vooruitgangstraat 15 - 9300 AALST
Tel. : (053) 77 88 26
penningmeester : Emiel TAVERNIER
bestuursleden : Magda JAMIN
Marc van MOL
Karel BAERT, lic. gesch.
Jef DAUWE

afdeling Vlaamse Ardennen

Voor enkele maanden werd de jongste afdeling van ons Verbond in de regio Oudenaarde-Ronse opgericht. Het bestuur werd als volgt samengesteld:

voorzitter : dr. jur. Willy VAN DEN BERGHE
sekretaris : lic. H. & F.W. Herman Santens
penningmeester : dr. med. Bart Verroken
bestuursleden : dr. med. Paul Simpens
not. Ivan Platteeuw
dr. jur. Bernard den Daele
dr. med. Raymond Van Den Haute

afdeling Gent

Stichtingsvergadering op 12 november 1975

Op 12 november kon Prof. G. VANSTEENKISTE voor een dynamisch geïnteresseerd publiek en in een volle zaal de stichtingsvergadering van V.V.A.-Gent voorzitten. Dr. VAN LERBERGHE, Nationaal voorzitter van het Verbond der Vlaamse Academics, lichtte in een openingswoordje de doelstellingen en de werking van V.V.A. toe.

Het eigenlijke onderwerp van de avond „Fusie – Antifusie gemeenten” werd op een meesterlijke en rijkgedokumenteerde wijze behandeld door dr. jur. A. DHOOGHE, burgemeester van Ledeberg. Dr. ir. E. DE LANGHE introduceerde de spreker als trouwe vriend. Bij dit onderwerp kwamen niet enkel de zuivere politieke elementen van de probleemstelling aan bod, maar evenzeer een aantal juridische, financiële en menselijke aspecten. Meer in het bijzonder werd het verband met de afschaffing van de Brusselse randfederaties belicht, evenals de gevolgen voor de ontwikkeling van de gemeenten met taalfaciliteiten. Dr. DHOOGHE zag hierin een gevaar voor het wankel bestand tussen de taalgemeenschappen in het Brussels.

In de geanimeerde gedachtenwisseling die op de uiteenzetting volgde, kwamen ook de argumenten ten gunste van de samenvoeging van gemeenten aan bod en het debat en de gezellige sfeer konden enkel omwille van het gevorderde uur afgesloten worden.

Gent herdenkt Pacifikatie

In het najaar wordt te Gent op een luisterrijke manier de vierhonderdste verjaring herdacht van de Pacifikatie van Gent (8 november 1576).

Dit vredes- en samenwerkingsverdrag betekent een voor de Nederlanden uitzonderlijk historisch moment.

De Nederlanden slaagden er toen immers in hun krachten te bundelen in een gemeenschappelijk verzet tegen de onderdrukkende Spaanse bezetter. Door de Pacifikatie wist men – zij het kortstondig –

de uiterst scherpe godsdienstige en ideologische tegenstellingen te overbruggen.

Het vredesverdrag kondigde een periode aan van verdraagzaamheid in een woelige tijd van burgeroorlog, repressie en brandstapels.

De inspirerende aktualiteit van de Pacifikatie van Gent komt in 1976 te Gent tot uitdrukking in de organisatie van een indrukwekkende reeks herdenkingsmanifestaties tijdens de maanden september, oktober en november, zo o.m. :

- de wereldpremière van „Ulenspiegel de Geus”, een creatie van het Ballet van Vlaanderen ;
- de uitvoering van „de Pacifikatie van Gent” van Hendrik Waelpuut (1885) in het kader van het Festival van Vlaanderen ;
- een wetenschappelijk colloquium „Opstand en Pacifikatie in de Lage Landen” met medewerkers uit Noord en Zuid ;
- de publikatie van een verslagboek met de referaten van het wetenschappelijk colloquium ;
- een historische tentoonstelling rond de Pacifikatie ;
- de organisatie van een Nederlandse Week in het kader van de Noord-Zuidverbinding ;
- een openluchtspel op de historische Graslei, twee concerten, de creatie van „Johanna of de Triomf der Democratie” door het N.T.G., een academische zitting, een volksdansfestival, sportmanifestaties en een mogelijke verbodering met de stad Leiden.

Alle manifestaties hebben betrekking op de historische verbondenheid van de Nederlandse gewesten. De organisatie van een en ander berust bij de in 1975 opgerichte v.z.w. De Pacifikatie van Gent (sekretariaat : Gordunakaai 11, 9000 Gent) en bij het stadsbestuur van Gent.

Mocht deze basistekst voor u een aanleiding zijn om verder op de Pacifikatie in te gaan, dan houden wij ons daar gaarne voor aanbevolen.

L. VERHAEGEN,
beheerder-sekretaris, lid V.V.A. Gent.

gouw west-vlaanderen

Jaarlijkse gowdag van het V.V.A.-West-Vlaanderen

Het Verbond der Vlaamse Academics van de gouw West-Vlaanderen hield op zaterdag 4 oktober 1975 zijn traditionele gowdag. Dit jaar was het de beurt aan de afdeling Brugge-Oostende-Houtland om die dag te organiseren. In het unieke kader van het museum Koninklijke Sint-Sebastiaansgilde kwamen

uit alle hoeken van de provincie in de loop van de namiddag ruim tweehonderd leden samen. Zij werden aldaar verwelkomd door D. GLAS, voorzitter van de inrichtende afdeling. In de prachtige museumzaal werd door de heer DEPUYDT over de geschiedenis van de Koninklijke Sint-Sebastiaansgilde der Boogschutters bijzonder interessante informatie verstrekt,

die door de aanwezigen met de grootste aandacht werd gevolgd.

Hierna konden de deelnemers onder begeleiding van deskundig commentaar een kleine ontdekkingswandeling maken in de Sint-Annawijk. Deze wijk, het oostelijk deel van Brugge-intra-muros is een stadssegment dat kunsthistorisch en architectonisch van groot belang is, maar ver buiten het circuit ligt van de klassieke toeristische wandelingen. De wijk is door de eeuwen heen vrij gaaf tot ons gekomen, al wordt ook zij geconfronteerd met de problemen die de kernen van alle historische steden aantasten : verkrotting en verpaupering, functieverlies en storende nieuwbouw. Dit thema werd dan ook ten overvloede geïllustreerd bij volgende belangstellingpunten : de St.-Annakerk, de Jeruzalemkerk, het Engels klooster, de Potterie, het Seminarie, de gerestaureerde woonhuizen in de Carmersstraat, de gerestaureerde godshuizen „Schoenmakersrente” (ook Museum voor Volkskunde), de windmolens en een typische drankgelegenheid.

Voorbeeldig volgens het tijdschema, kwamen de groepen terug in de Sint-Sebastiaansgilde, waar schepen TRAEN de gasten namens de stad Brugge verwelkomde en een receptie aanbood. Tijdens een korte toespraak onderstreepte P. VEREENOGHE, gouvvoorzitter V.V.A.-West-Vlaanderen, het belang van de vereniging 1. als ontmoetingsmogelijkheid voor academici van alle disciplines 2. als organisatie die de belangen van universitaireren, ook misschien en vooral van de nieuwe promoties, kan behartigen 3. als Vlaamse pressiegroep die op nationaal vlak politieke standpunten verdedigt.

Na de receptie trokken de deelnemers naar het restaurant „Lodewijk van Maele”, waar in een feestelijke stemming werd aangezet aan een verzorgd vriendenmaal. De nationale voorzitter, dr. A. van LERBERGHE en schepen VANDENABEELE, zorgden voor geapprecieerde tafelspeeches. De avond, of was het de nacht, werd besloten met een geslaagd dansfeest.

Iedereen was het er over eens dat de gowdag te Brugge bijzonder geslaagd mocht heten, niet alleen omwille van de grote opkomst, maar vooral dankzij de zorgvuldige voorbereiding door de plaatselijke afdeling.

Vanzelfsprekend was hierbij van doorslaggevend belang de boeiende schoonheid van het Brugse Sint-Annakwartier.

lic. germ. fil. Ferre MOLET

afdeling Oostende

Op het Centraal Sekretariaat werd de samenstelling van het afdelingsbestuur voor 1975-1976 als volgt medegedeeld :

voorzitter : Maurice GERARD
Kroonlaan 5, 8400 Oostende
ondervoorzitter : José GHEKIERE
Mac. Leodplein 4, 8400 Oostende
sekretaris : Luc d'HOORE, kinderarts
E. Beernaertstraat 54, 8400 Oostende
Tel. : (059) 70 76 69
penningmeester : Hans DENORME
Mimosalaan 51, 8400 Oostende
public-relations : Luc DEKETELAERE
Oosthelling Kursaal 4, 8400 Oostende

afdeling Roeselare-Izegem-Tielt

Vergaderingsverslagen van het academisch jaar 1975-1976

Zondag 14 september 1975 – wandeling te Kanegem

Op zondag 14 september startte voor onze afdeling het Academisch jaar 1975-76 met een groene wandeling in de streek van Kanegem.

Na de lange hete zomer regende het toch die zondag ! Toch stonden ruim 150 fietsers en wandelaars klaar aan de kerk van Kanegem om vol enthousiasme regen en wind te trotseren.

Gelukkig hebben wij maar af en toe onze regenscherm moeten gebruiken tijdens de twee uren lange tocht doorheen het vlakke maar zeer gevarieerd en authentiek vlaams landschap. Met een beetje zon erop had het allemaal zo mooi kunnen zijn, maar eigenlijk hebben wij veel meer genoten van het samenzijn en het kennis maken met nieuwe leden.

Terug in de dorpskom gingen wij een kunstgalerij bezoeken tot dat de groep weer volledig bij elkaar was om, na de hartverwarmende borrel ons vriendelijk aangeboden door de galerijhouder, samen naar „de oude ast” te trekken. Daar genoten wij van een gezond, breugheliaans avondmaal van boerepastei, pensen, worsten, hoofdvlees en kaas. Er was meer dan genoeg voor iedereen en of het smaakte na die frisse wandeling !

Na het gowfeest te Brugge (4 oktober 1975) en de medewerking aan de 100-jarige blauwvoeterij-herdenking in het Klein-Seminarie te Roeselare, vond onze **tweede ontmoeting** plaats op **vrijdag 17/10/75**.

Onze tweede vergadering was heel wat academischer.

Ongeveer zestig mensen waren in het Vormingsinstituut te Roeselare samengekomen om te luisteren naar Minister Robert Vandekerckhove. Ter inleiding sprak hij over de kritische economische toestand van ons land en van Europa.

Met de nodige dosis realisme maakte hij de vergadering duidelijk dat wij op een keerpunt gekomen zijn dat zo merkwaardig is dat wij niet meer kunnen handelen als voorheen, dat de middelen van voorheen

niet meer kunnen helpen. Geen beeld van herstel werd er opgehangen.

Daarna sprak hij over de deconcentratie. Hij wees de vergadering op de enorme moeilijkheden waarmee de deconcentratie of overheveling naar de gewesten gepaard gaat, vooral waar het de administratie betreft. Haar bedoeling is – benevens het algemeen doel van overheveling – het dossier dichter bij de bevolking te brengen m.a.w. tussenkomsten in Brussel vermijden om tot vluggere afhandeling te komen.

De huidige congestie te Brussel kost de schatkist miljarden en schept ook verkeerstechnische problemen. Het zou een niet te onderschatten besparing opleveren voor de schatkist moest Brussel kunnen ontlast worden. Welke hefboomen moeten daarvoor in beweging gebracht worden om dat te realiseren ?

De provinciale decentralisatie is van kapitaal belang voor het Vlaamse land. Door deconcentratie van kredieten en mensen kan het sterk gemaakt worden op alle gebied. Daarom moeten wij ons „losweken” van het ons belagende Brussel !

Er werden nadien nog heel wat vragen gesteld, waarop de minister nog breedvoerig antwoordde.

Vrijdag 12 december 1975 – Kaas- en wijnavond

Een kaas- en wijnavond is bij ons traditioneel geworden !

Groter succes nog dan vorig jaar : onze zaal in het Vormingsinstituut was net groot genoeg om de 160 aanwezigen comfortabel aan tafel te laten zitten. Een geurig koud buffet van Belgische kazen van de Zuivelfabriek van Loo, met boter en stokbrood stond uitdagend klaar, maar eerst moesten wij kijken naar een korte film en luisteren naar de uitleg over kaasproductie van de directeur van de voornoemde zuivelfabriek, de heer Gitsels. Daarna kon iedereen aansluiten naar het koud buffet om er te proeven van zeven lekkere kaassoorten ; voor velen was het een echte revelatie.

Vooraf de Vacheloo, een roomkaas met rode natuurkorst en de Abdijkaas, volgens Frans recept bereid, vielen erg in de smaak. De kaas werd eer aangedaan door de voortreffelijke wijn die er ad libitum mocht bij gedronken worden : een pittige Côte du Rhône en een zachte Medoc. De sfeer werd daarbij gezellig, zoniet luidruchtiger. Velen gingen zich nog eens en nog eens van de kaas bedienen en lieten nieuwe flessen aanrukken. Onnodig er aan toe te voegen dat velen nog na middernacht in een geanimeerd gesprek gewikkeld waren !

Vrijdag 23 januari 1976 – Musikale avond

Op die avond richtte het V.V.A. te Roeselare een concertavond in met de medewerking van het Davidsfonds afdeling Roeselare. Dit concert werd uitge-

voerd door het Sint-Jozefskoor o.l.v. Albert Vanwallegem met aan het orgel Jan Anseeuw.

Het was een lang en gevarieerd programma met Koormuziek van Gregoriaans tot Britten, keurig gepresenteerd door Mia Pieters.

Dit merkwaardig Sint-Jozefskoor behaalde o.a. op het Tournooi voor kerkkoren te Geel de eerste prijs. Op 3 augustus 1974 nam het koor deel aan het Internationaal Tournooi te Teesside Middlesbrough (Engeland). Verscheidene koren o.a. uit Spanje, Frankrijk, Duitsland, Joegoslavië en Tsjechoslovakije namen hieraan deel.

Het Sint-Jozefskoor behaalde er de eerste prijs met ruim 92 %.

Op **vrijdag 26 maart** werd er in de Salons Groenpark te Roeselare door Notaris Thevelin een bijzonder boeiende voordracht gegeven over **jazz**. De spreker bleek een ongemeen groot kenner te zijn van de jazzmuziek en jazz-muzikanten. Om ons duidelijk te maken wat jazz eigenlijk is, liet hij ons enkele van zijn oude en soms unieke jazz-platen beluisteren. Eerst had hij het over de dubbele bron van de jazz : de gospel en de blues. Uit de gospel of negro spiritual komt het rythme, uit de blues of wereldlijke zangen komt de melodie. Beide zijn creaties van negers in Amerika. De blues heeft een strak stramien, bevat nl. 1 chorus bestaande uit 12 maten (3 x 4). Echte jazz wijkt daar nooit van af. Het typische jazz-rythme komt uit de after beat : het accentueren van de 2de en 4de tijd. De lichte verschuiving van de melodie tegenover het rotsvaste tempo van de rythmische sectie geeft een overgesmeten effect. Een muzikje in majeur kan soms een si-bemol of mi-bemol bevatten : dit heten de blue-notes, en geven een weemoedige tint aan de muziek. Uit gospel en blues ontstond dus de eerste vorm van jazz, de country-jazz te New-Orleans. Deze muziek reisde met de negers mee naar St.-Louis en Chicago, waar de eerste opnamen gebeurden. Omstreeks 1930 gingen vele negers naar New York wonen, waar de jazz een nieuwe bloei ging kennen en waar de grote orkesten ontstonden. De bronnen van de jazz zijn echter niet uitgedroogd : nu nog zijn er gospel- en blues-zangers.

Wij leerden op de juiste maat in de handen klappen en beluisterden op die manier nog vele platen tot na middernacht.

Het was een mooie avond geweest.

Op **zondag 25 april** gingen wij met een bus (bijna vol) op daguitstap naar de **Zwalmstreek**. Voor velen werd het een revelatie zo op korte afstand van huis nog een stuk ongerepte natuur te kunnen vinden. Voor hoelang nog ?

Het hoogtepunt van de dag viel in de voormiddag met een bezoek aan het kasteel van Leeuwergem. In een prachtige Franse tuin, aangelegd naar een ontwerp van A. Lenôtre, tuinarchitect van Lodewijk XIV, ligt

een van de mooiste en gaafste kastelen van België : pure Lodewijk XVde stijl. Wij mochten er ook binnen en werden rondgeleid door de baron en barones della Faille d'Huyse, huidige bewoners van het kasteel en vrienden van ons vorstenpaar, die er trouwens vaak op bezoek gaan. Ook binnenin geraakten wij onder de charmes van de pure Lodewijk XVde stijl.

Terug in de tuinen gingen wij het openluchttheater bekijken, dat een unicum in België blijkt te zijn.

Het is monumentaal van afmetingen. De geschoren heggen vormen echte loges waar 1.200 man kunnen plaatsnemen. Men speelde er „Cyrano de Bergerac” in 1922, de „Médecin malgré lui” in 1936, „Le menteur” van Corneille in 1953 en het volgende jaar Goethe's Egmont in het Nederlands.

's Middags was er een maaltijd voorzien in de „Molenhoeve” te Zottegem. In de namiddag bezochten wij de Top-bronnen te Brakel. Vervolgens reden wij naar Schorisse, Mater, St.-Maria-Horebeke, waar we de kerk bezochten van de protestantse gemeenschap aldaar, Michelbeke, Rozebeke en tenslotte Zwalmolen.

Het was een aangename en interessante dag geweest in een mooi stukje natuur.

Op **dinsdag 30 maart** verleenden wij onze medewerking aan een avond ingericht door de **Vlaamse Ingenieurs Vereniging**.

Uitgenodigd waren Prof. Libbrecht om te spreken over oosterse wijsheid en Prof. Van Spaendonck over **Afrika**.

Wij westerse mensen die steeds streven naar iets en altijd achter de volmaaktheid rennen, doen er goed aan even te luisteren naar de wijsheid van de Boeddhisten, Zenboeddhisten en Taoïsten.

Zij maken zich niet druk over onbelangrijke dingen. Het is veel belangrijker dat we leven dan dat we sterven, zeggen zij.

De technologie wordt door hen erg gerelativeerd, de wereld is veranderd, niet verbeterd.

Door zoveel belang te hechten aan de wetenschap, zijn wij van de natuur vervreemd. De Taoïsten pleiten voor een terugkeer naar de natuur om het geluk te herstellen.

Dit betekent niet dat zij geen eerbied hebben voor de technologie van het westen. Er is een tijd geweest

dat zij juist technologische voorsprong hadden op het Westen. Vergeten wij niet dat zij (de Chinezen) het kompas en de boekdrukkunst hebben uitgevonden !

Maar zij zeggen : de vinger die naar de maan wijst is nog de maan niet, m.a.w. de natuurwetenschap is nog de natuur niet.

De Boeddhisten willen de mens van de wereld losmaken (d.w.z. van de technologie, economie, enz...) en terugvoeren naar de religie.

De Zenboeddhisten hebben alleen wat wijsheid nodig, op een eenvoudige manier. Andere levenswijzen en wijsheden waar wij beslist iets kunnen uit leren.

In de voordracht over Afrika kwam de beangstigende onwetendheid naar voor over dit reusachtig continent, onwetendheid omtrent de taal, de filosofie, de logica, de moraal en de religie.

Wij vermoeden het bestaan ervan maar het blijft raadselachtig omdat er geen geschriften van bestaan. De Afrikaanse cultuur is een gesproken cultuur en dan nog in zoveel verschillende talen, dat de studie ervan erg moeilijk is en traag vordert.

De Afrikanen vormen gesloten gemeenschappen die erg egocentrisch gericht zijn, gekenmerkt door een wilde angst voor het vreemde.

Een studie van de verschillende talen zou klaarheid kunnen brengen in het zwarte Afrika, via het woord naar de denkwereld.

Voor de oppervlakkige kenner is Afrika zwart, immobiel, wild, repulsief. De onwetendheid blijft bestaan, maar wat kunnen wij in de toekomst van Afrika verwachten ?

Op **8 mei** hielden wij dan ons **jaarlijks Lentefeest**, om de kroon op het werk te zetten. Dit jaar was het eerder „en petit comitee” maar daarom was het niet minder prettig, inetegendeel.

De aperitief, zelf klaargemaakt, was nogal aan de sterke kant, zodat de stemming er onmiddellijk al was van bij het begin.

Het koud buffet was smakelijk en ideaal voor die hete lenteavond. Ook de muziek was uitstekend.

Een geslaagde avond, waarmee wij ons academiejaar mooi hebben afgerond.

van wapenbroeders...

...en zusterorganisaties

ALGEMEEN NEDERLANDS ZANGVERBOND

Vrijheidstraat 30-32 - 2000 ANTWERPEN

Tel. : (031) 37 93 92

Persmededeling

Antwerpen, 16 april 1976.

VLAAMSE JEUGDBEWEGINGEN MASSAAL VOORSTANDER VAN „FEDERALISME MET TWEE”

Het motto van het 39e Vlaams Nationaal Zangfeest, dat op zondag 23 mei a.s. plaatsvindt in het Sportpaleis te Antwerpen, luidt: „Federalisme met twee”. Met dit thema wil het ANZ duidelijk stellen dat Brussel nooit als een derde partner, evenwaardig aan de Vlaamse en Waalse kultuurgemeenschappen, mag en kan beschouwd worden. Brussel is en kan niet meer zijn dan een (hoofd)stad, waarvan het gebied niet meer mag uitgebreid worden. Vlaanderen en Wallonië moeten daarentegen eigen volwaardige wetgevende en uitvoerende organen bekomen en moeten over eigen fiskale middelen kunnen beschikken.

Om dit te verwezenlijken is het noodzakelijk dat heel het bewuste Vlaanderen deze doelstellingen onderschrijft. Daarom heeft de Raad van Beheer van het ANZ aan de verschillende jeugdbewegingen gevraagd hun standpunt t.a.v. dit motto kenbaar te maken.

De Algemene Raad of Nationale Leiding van de volgende jeugdbewegingen hebben zich volledig akkoord verklaard met de optiek van een tweeledig federalisme m.n. : CHIRO, KLJ (Katholieke Landelijke Jeugd), KSA-VKSJ, VNJ (Vlaams Nationaal Jeugdverbond), VVKM-VVKS (Scouts), en Verbond van Blauwvoetvendels.

De eis „federalisme met twee” wordt dus onderschreven door de grote meerderheid der Vlaamse jongeren.

IJZERBEDEVAARTKOMITEE

IJzerdijk 2 - 8160 DIKSMUIDE

Tel. : (051) 50 02 86

Mededeling voor pers - radio - televisie

OPROEP VAN HET IJZERBEDEVAARTKOMITEE

Het thema van de komende IJzerbedevaart is ZELFBESTUUR. In de bloedgrachten aan de IJzer hebben de bewuste Vlaamse soldaten, als einddoel van de Vlaamse

Beweging zelfbestuur geëist. Zestig jaar later, zoveel bittere ervaringen rijker, na Schaarbeek al beter beseffend dat er geen andere vervulling van onze rechtvaardige aanspreken mogelijk is, eisen wij opnieuw ZELFBESTUUR, eigen beleid over het eigen volk in eigen hand. Onze toekomst hangt ervan af. Daarom doet het IJzerbedevaartkomitee, dringender dan ooit, een oproep tot alle Vlamingen, de jeugd in het bijzonder, om op 4 juli e.k. te Diksmuide met vele duizenden te getuigen: WIJ WILLEN ZELFBESTUUR!

VERBOND VAN HET VLAAMS OVERHEIDSPERSONEEL - V.V.O.

Grote Markt 18 - 1000 BRUSSEL

Tel. : (02) 513 24 24

Bericht aan de Pers

Brussel, 25 mei 1976.

De Voorzitter van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht heeft geprotesteerd tegen het feit dat de regering van de Commissie een advies over het ontwerp van taalkaders van de A.S.L.K. eist tegen 31 mei e.k. De heer RENARD stelt dat de regering de Commissie geen tijdslimiet kan voorschrijven, dat zulk ontwerp een ernstige zaak is, die niet op slag en stoot kan afgehandeld worden en dat anderzijds een ernstig onderzoek zich opdringt naar de verfransing van het Vlaams werkvolume.

Het V.V.O. verheugt zich over deze stellingname, meer in het bijzonder over het laatste punt, en laakt krachtdadig de regering die klaarblijkelijk onder druk van de fransstaligen in zeven haasten een taalkader voor de Spaarkas wil doordrukken, alhoewel gebleken is dat deze instelling in gebreke is gebleven wat betreft de juiste opgave van het werkvolume dat in elk der beide landstalen dient behandeld te worden.

Het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel kan echter minder goed de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht volgen daar waar deze stelt dat het ontwerp van taalkader voor de Spaarkas prioritair zal behandeld worden. De franstaligen wachten op een taalkader voor de Spaarkas sedert 14 juli 1975 (nog geen jaar). De Vlamingen wachten op taalkaders in de SABENA sedert TWAALF JAAR!

Het is niet op die manier dat de Vlamingen overtuigd zullen worden in deze staat gelijkberechtigd te zijn.

Brief aan de Heer L. Tindemans, Eerste Minister

Wetstraat 16 - 1000 BRUSSEL

Brussel, 31 mei 1976.

Mijnheer de Eerste Minister,

Betreft : WAT WILLEN WIJ ?

Op 14 mei jl. heeft U t.o.v. de pers de vraag gesteld : „Wat wil men eigenlijk in de Spaarkas ? Wil men de grootste en beste Spaarkas ter wereld kapot maken ?”

Wij weten niet wie U bedoeld heeft met die „men”, maar voorzover U daarmee het V.V.O. heeft willen aanduiden, wensen wij U een duidelijk antwoord te geven op Uw vraag.

✱

Het V.V.O. wil voorzeker niet de Algemene Spaar- en Lijfrentekas kapot maken. Wij zouden het zelfs betreuren dat Vlaamse spaarders hun inlagen nu zouden terugtrekken ; dat zou maar in de kaart spelen van de frans-taligen, door het Vlaams aandeel kleiner te maken. Onze Vlaamse Bond heeft trouwens genoegzaam bewezen zowel de belangen van de Vlaamse spaarders als die van de Vlaamse ambtenaar van de Spaarkas krachtadig te kunnen verdedigen.

Wat wij willen, Mijnheer de Eerste Minister, is ons recht, ons volledig recht. Geen vervalsing meer van het werkvolume, geen willekeurige belangrijkheidscoëfficiënten. Een taalkader gebaseerd op een eerlijke telling van het werkvolume, in overeenstemming met de bepalingen van de taalwet. Meer in het bijzonder het artikel 43 § 3 van deze wet, zodat geen broodroof wordt gepleegd t.o.v. honderden, ja duizenden Vlaamse afgestudeerden.

Dat willen wij niet alleen voor de Spaarkas, maar ook voor de andere diensten, waarvoor er nog steeds geen taalkader bestaat o.m. de Sabena, de N.M.B.S., de Delcredere dienst, de ontwikkelingssamenwerking overzee, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, het Gemeentekrediet...

Het V.V.O. wil ook, Mijnheer de Eerste Minister, dat daar waar de taalwet de kennis van de tweede landstaal oplegt, zoals in de Brusselse Intercommunale Watermaatschappij, er geen ambtenaren meer benoemd of bevorderd worden die deze kennis niet bewezen hebben.

Het V.V.O. wil ook, Mijnheer de Eerste Minister, dat men eindelijk de paritaire verdeling der hogere betrekkingen van geneesheer zou worden doorgevoerd in de ziekenhuizen van de Commissies van Openbare Onderstand van de gemeenten van Brussel-Hoofdstad, in Schaarbeek om te beginnen.

Het V.V.O. wil ook, Mijnheer de Eerste Minister, dat, steeds overeenkomstig de taalwet, de paritaire verdeling van de „directiebetrekkingen” in de Sabena zou verwezenlijkt worden ; waarvoor zelfs geen taalkaderbesluit noodzakelijk is.

Verder kijkend dan de toepassing van de huidige taalwetgeving, zouden wij deze graag gewijzigd zien voor wat betreft de verdeling van de directiebetrekkingen in de diensten waarvan de werkkring het ganse land bestrijkt. Wij vinden dat de nu voorziene paritaire verdeling van deze betrekkingen een te grote toegeving is geweest vanwege de Vlamingen en wensen deze te zien omzetten in een 60 N - 40 F verdeling.

Het V.V.O. zou ook willen, Mijnheer de Eerste Minister, dat niet langer meer op de rug van de Vlaamse belastingbetaler allerlei compromissen zouden gesloten worden en compensaties toegestaan, waarvan de morele verantwoording niet altijd duidelijk is.

Het V.V.O. wil ook, Mijnheer de Eerste Minister, dat „de Nationale solidariteit” niet alleen voor de Walen geldt, zoals maar al te goed gebleken is uit de weigering van de regering na de overstromingsramp de kredieten voor de dijkenbouw te verhogen.

Nu wij geantwoord hebben op Uw vraag wenst het V.V.O. U ook een paar vragen te stellen :

1. Wat wil de Spaarkas eigenlijk met de verfransing van Vlaamse spaarboekjes ? Werd een onderzoek ingesteld naar de verantwoordelijkheden van dit geknoei ?
2. Voor wanneer taalkaders voor de Sabena, voor de andere financiële rijksinstellingen, voor de ontwikkelingssamenwerking overzee ? Zullen deze taalkaders gelijktijdig met deze van de Spaarkas verschijnen ?
3. Voor wanneer de paritaire verdeling der directiebetrekkingen in de Sabena, in de C.O.O.-ziekenhuizen van Brussel-Hoofdstad ?

Aangezien U uw vragen t.o.v. de journalisten heeft gesteld, zijn wij zo vrij ons antwoord eveneens aan de pers mede te delen.

Met de meeste hoogachting,

J. Van Wuytswinkel
Algemeen Sekretaris

Dr. jur. P. Stoppie
Algemeen Voorzitter

Bericht aan de Pers

Brussel, 11 juni 1976.

1. DE NOLSLOKETTEN

Het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel drukt er zijn verwondering over uit dat de regering zich verlaagd heeft het Vlaams recht te Schaarbeek op een achterbakse manier te moeten verwezenlijken en dat de regerings-commissaris, ere-procureur-generaal, als een dief in de nacht is moeten binnendringen in het gemeentehuis van Schaarbeek.

Het V.V.O. meent dat de Vlaamse gemeenschap zulke onwaardige houding niet aanvaardt om haar rechten af te dwingen.

2. DE TOEPASSING VAN DE ARRESTEN VAN DE RAAD VAN STATE INZAKE DE VERDELING VAN DE BETREKKINGEN

Het V.V.O. drukt om te beginnen zijn verontwaardiging uit over de ongehoorde druk die door de regering op de Vaste Commissie voor Taaltoezicht werd uitgeoefend om, alhoewel de Commissie niet in het bezit was van de nodige objectieve gegevens, een advies uit te brengen vóór 31 mei, en over het feit dat de regering zelfs de kennisgeving van dit advies niet heeft afgewacht om overhaast een taalkaderbesluit uit te vaardigen, om toch maar zo vlug mogelijk op de knieën te gaan zitten voor haar Franstalige meesters, Rassemblement Wallon en F.D.F., ten einde hun ministerportefeuille niet in het gevaar te brengen.

Het V.V.O. ontkent de verklaring door de Eerste Minister op 13 mei jl. na de interpellatie van Senator Vandezande als zou de Vlaamse Bond of het V.V.O.-Hoofdbestuur geraadpleegd zijn geworden over het ontwerp van taalkader voor de Spaarkas. Het advies van het V.V.O. werd alleszins niet overgemaakt aan de V.C.T., vermits er geen bestaat.

Het V.V.O. ontkent eveneens de verklaring op 2 juni jl. afgelegd door de Minister van Financiën Declercq, als zou de Vlaamse Bond, of het V.V.O.-Hoofdbestuur, op de hoogte zijn geweest van het gemanipuleer met de waardecoëfficiënten; laat staan dat zij er hun instemming mede zouden betuigd hebben.

Het V.V.O. daagt zowel de Eerste Minister als de Minister van Financiën uit het bewijs te leveren van hun beweringen terzake.

Nu wordt een nieuw argument naar voren gebracht: het gaat niet op geen rekening te houden met 400.000 Franstalige Belgische Brusselaars.

Aan alwie dit argument naar voren brengen stelt het V.V.O. een tegenvraag: waarom wordt dan, wat de directiebetrekkingen betreft, geen rekening gehouden met 600.000 Vlamingen, vermits wij maar de helft der directiebetrekkingen toegewezen krijgen, alhoewel wij 59% van de bevolking uitmaken?

Het V.V.O. spreekt zich dan ook uit voor de wijziging van artikel 43, § 3 van de taalwet in die zin dat voortaan als basisverdeelsleutel de 60 N.-40 F. verhouding genomen wordt, van laag tot hoog, met mogelijkheid van afwijking indien het wezenlijk belang van de Nederlandse en van de Franse kultuurgemeenschappen zich anders verhouden in een wel bepaalde dienst.

Het V.V.O. verwerpt het taalkaderbesluit voor de Spaarkas om de volgende redenen:

1. De verdeling der betrekkingen wordt gegrond op een verdeelsleutel 52,5% N.-47,5% F., dan wanneer de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie rekening houdend met het „Brussels” werkvolume, tot een verhouding 56% N.-44% F. komt.
2. De Vlamingen leveren 58% van de spaartegoeden. Dan hebben zij ook recht op 58% van de betrekkingen, van laag tot hoog.

3. Het V.V.O. blijft er bij dat met het „Brussels” werkvolume geen rekening moet gehouden worden. Diegenen die het tegendeel menen, kennen onvoldoende de principes die aan de basis liggen van de taalwet. De taalwetgever ging immers uit van de tweetaligheid van Brussel-Hoofdstad en de vaststelling dat de taaltoestanden in Brussel-Hoofdstad volledig vervalst waren onder de sociologische druk. Dat dit laatste nu nog juist is en niet alleen in door het F.D.F. overheerste gemeentebesturen, wordt afdoend bewezen door de verfransing van Vlaamse spaarboekjes in de A.S.L.K.

4. Aangezien het vaststaat dat het rendement van de Vlaamse ambtenaar hoger ligt dan dat van zijn Franstalige collega, zullen de besparingen die also kunnen verwezenlijkt worden, ten gunste van de Vlaamse spaarder komen!

Desgevallend kunnen alle financiële rijksinstellingen gegeroepeerd worden in twee sterke instellingen, een Vlaamse en een Waalse.

Mutatis mutandis gelden deze argumenten ten opzichte van alle unitair gestructureerde diensten. Het V.V.O. heeft zich trouwens om al deze redenen reeds drie jaar geleden ten gunste van de splitsing van de centrale diensten uitgesproken.

Deze splitsing past volledig in het kader van de groei naar meer autonomie van de kultuurgemeenschappen, die sedert het Colloquium van Antwerpen, over de hervorming der instellingen, door de ganse Vlaamse gemeenschap voorgestaan wordt.

Niettegenstaande al het geknoei met Vlaamse boekjes heeft de regering gemeend toe te moeten geven aan de chantage van R.W. en F.D.F., om de ministerportefeuilles niet in gevaar te brengen.

Het V.V.O. neemt dit niet en zal zich, hierbij voorzeker gesteund door de overgrote meerderheid van de Vlaamse verenigingen en zeker van de eensgezinde Vlaamse publieke opinie, tot de Vlaamse burger wenden om dit nieuwe Hertoginnedal door het Parlement ongedaan te doen maken.

Het V.V.O. spreekt zich uit voor de splitsing van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas in een Vlaamse en een Waalse Kas om de volgende redenen:

1. Het laat zich aanzien dat onder de voortdurende chantage van de Franstalige partijen, de Vlaamse ambtenaren nooit hun rechtmatig aandeel zullen krijgen.
2. Alzo zal de moeilijkheid opgeruimd worden dat er gewerkt moet worden in dezelfde instelling met ééntalige ambtenaren van beide taalrollen, wat al te dikwijls neerkomt op taaldwang voor de Vlaamse ambtenaren.
3. Er zal dan tevens de hand kunnen aan gehouden worden dat het Vlaamse spaargeld ten gunste van de Vlamingen wordt aangewend.

In memoriam gerard romsee

Dr. jur. Willem MELIS was zo vriendelijk ons de tekst toe te sturen van een artikel „in piam memoriam Gerard Romsee” en gepubliceerd in „Het Vrije Waasland”. Hieraan ontlene wij wat volgt.

Gerard Romsee is bij zijn overlijden ongetwijfeld de geschiedenis ingegaan als een grote meneer van de Vlaamse Beweging. Eigenlijk stamde hij uit een Franstalige familie van Limburgs Haspengouw. Toen hij in het Leuvense konflikt van de jaren '24-'25 de zijde koos van de Vlaamse studenten en van zijn wapenbroeder Paul F. BEECKMAN tegen de rektorale overheid van Leuven, had dit een diepgaand konflikt voor gevolg tussen hem en zijn blinde vader. Het voltooiën van zijn studies en het opbouwen van een eigen carrière, die een aanvang nam als advokaat te Antwerpen, heeft hij materieel geheel op eigen kracht moeten volbrengen, en dat in de moeilijkste omstandigheden. Immers, na Paul BEECKMAN, onderging ook hij de gevolgen van het consilium abeundi wegens het weigeren van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan de akademische overheid. Hij is aldus uitgegroeid tot het symbool van de jonge intellectueel, die in het geweer komt tegen de geest van intolerantie. Voor zijn in memoriam zouden eigenlijk de volgende kernachtige woorden kunnen volstaan, door hemzelf geschreven in Ons Leven van 21 oktober 1929 :

„De geest van intolerantie klagen wij aan voor ieder rechtgeaard geweten. Hij is zo oud als de mensheid. Hij hees Savonarola op de brandstapel en verstomde de roepstem van de heiligen aller tijden, nadat hij Christus op het kruishout had vastgespijkerd.

„Als academici bekennen wij geen kleinzieliger misdaad tegen de geest, dan de aanslag gepleegd op het menselijk geweten en op de geestelijke vrijheid...

„Deze intolerantie klagen wij aan, doch wij vrezen ze niet. Wij geloven in de efficiency van het offer. Zoals alles wat groot is, hier op aarde, gegroeid is uit de tranen en het leed van enkelen, zo ook wordt Nieuw-Vlaanderen geboren uit het sanguis martyrum van enigen zijner zonen”.

Hij was een kleine, geraceerde, zelfs wat sfinx-achtige man met een enorme werkkraft, een indringend persoonlijk charisma en een diepe religieuze gebondenheid. Dit alles zal vermoedelijk wel aan de basis hebben gelegen van zijn verkiezing tot volksvertegenwoordiger op de lijst van de Katholieke Vlaamse Volkspartij in 1929 voor het arrondissement Tongeren-Maaseik, waaruit hij zelf stamde : hij werd in 1901 in Guigoven geboren.

Zoals andere Vlaamse groten – wij denken aan Elias, aan van Coppenolle en aan vele anderen – heeft hij

niet gearzeld om tijdens de bezetting in de moeilijkste omstandigheden op zich te nemen wat hij zijn plicht achtte, namelijk, te redden wat er te redden was. Hij deed het moedig en zonder vertoon, bijna op een geëffaceerde wijze, ook al begreep hij goed genoeg het ondankbare en het gevaarlijke van die zending. Onder de oorlog was hij een tijdlang waarnemend gouverneur van de provincie Limburg. In april 1943 werd hij secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Met de hem eigen diplomatie maar ook met verbetenheid heeft hij zich ingespannen om orde en recht te handhaven en vooral om onze eigenheid boven alles hoog te houden. De massa kleinere mensen van dezelfde generatie in Vlaanderen hebben dit nooit begrepen, die van de latere generatie zullen er wellicht nooit naar omzien. Na de oorlog stond hij dan ook terecht voor een militaire rechtbank en werd veroordeeld tot twintig jaar buitengewone hechtenis en tot een schadevergoeding van tien miljoen fr. aan de Belgische staat. Hoewel hij tijdens de oorlog betrekkingen had onderhouden met het Hof, heeft hij in tegenstelling tot anderen, hierover nooit iets prijsgegeven om het eigen vege lijf te redden. Voor hem had de „staatsraison” haar rechten en hij beschouwde zichzelf als een minister van de koning „die onder geen enkel voorwendsel de kroon ontbloomt”.

Zijn diepe religieuze gebondenheid uitte zich in verregaande bijzonderheden, die zelfs van zijn vrijdenkende tegenstanders respekt afdwongen. Hij was een vurig Maria-vereerder en bezat een belangrijke collectie onze-lieve-vrouwenbeeldjes. Onder de invloed van talrijke vooraanstaanden, waaronder alle bisschoppen van België en ook alle abten, die een getekend rekest hadden aangeboden aan minister MOEYERSOEN, werd zijn straf herleid en werd hij, merkwaardig genoeg, in vrijheid gesteld op Goede Vrijdag van het jaar 1951. Daarna bezocht hij zowat alle Maria-bedeveaartorden in Europa en ging dagelijks de mis dienen bij een oude priester in de kapel van het shoppingcenter te Woluwe. Regelmatig ging hij bidden op het graf van de voorzitter van de militaire rechtbank die hem in 1948 had veroordeeld.

Een dergelijk diepgaande overtuiging kan voor de huidige generatie alleen een les inhouden. Belangrijker nog is wat hij zei over het „sanguis martyrum”. Laten diegenen die de Vlaamse Beweging als romantiek betitelen, niet vergeten dat uit de beproevingen van de generatie van Gerard Romsee, uit hun bloed en tranen, uit hun persoonlijke offers in eenvoud en sterkte gedragen, uit hun plichtsbef, een toestand is gegroeid die de Vlaamse gemeenschap in staat heeft gesteld zich onstuitbaar een weg te banen naar de geestelijke en materiële ontsluiting.

in memoriam thieu croonenberghs

Dr. jur. Willem MELIS, vriend van de twee vrienden die samen heengingen, Gerard ROMSEE en Thieu CROONENBERGHS, en met hen stammend uit dezelfde generatie en uit hetzelfde Vlaamse nest, heeft ons eveneens de tekst laten geworden van de rede die hij uitsprak bij de uitvaart van Thieu. Hieraan willen wij het volgende ontlenen.

Thieu CROONENBERGHS studeerde samen met Gerard ROMSEE aan de Rechtsfaculteit te Leuven. Samen met hem werd hij daarna verkozen op de lijst van de Katholieke Vlaamse Volkspartij en werd gemeenteraadslid in zijn geboortestad Maaseik, later provinciaal raadslid en volksvertegenwoordiger. Evenals Romsee nam hij in het bezette Brussel ook een taak op in dienst van de gemeenschap, eerst enkele maanden als dienstdoende gouverneur van Brabant, later als Romsee's kabinetchef. Zoals te verwachten kreeg hij daarna ruim zijn part van de nationale on dankbaarheid. Hoewel hem voor het militair gerecht niets bezwarend ten laste kon worden gelegd en duidelijk bleek dat hij zijn taak nauwgezet en gewetensvol had vervuld, kwam hij in de gevangenis. Zijn onverstoort goed humeur was daar voor allen en vooral voor de moedelozen en de wanhopigen een grote steun. Toen hij vrijkwam, vond deze vroegere

voortreffelijke advocaat en eminente hoge ambtenaar een betrekking als juridisch redacteur bij de Standaard. Hij groeide er uit tot één van de allerbeste journalistieke kroniekschrijvers. Hij had ook een groot talent voor toneel en had al zeer jong op de planken gestaan. Zo heeft de kleine man in Vlaanderen, onbewust van wat er in zijn persoon schuilde hem vanaf 1964 grandioos en toch eenvoudig leren kennen als de voorzitter van het Hof in de succesrijke televisiereeks „Beschuldigde, sta op”. Zonder moeite had hij zijn loopbaan, toen het getij was gekeerd, weer kunnen richten op een politieke carrière en hogere betrekkingen. Daarvoor was hij echter in de grond een té eenvoudig man en wilde dat ook blijven. Daarvoor was hij ook familiaal te gelukkig : meer nog dan zijn talrijke vrienden hebben zijn vrouw, zijn tien kinderen en zijn éérentwintig kleinkinderen zich mogen koesteren in zijn warme kameraadschappelijkheid, en in de uitstraling van zijn goed humeur en zijn onbezorgde levensblijheid. Op de redactie van de Standaard zag men hem 's morgens vaak verschijnen met een frisse bloem in het knoopsgat, symbool van zijn openheid, zijn optimisme en vriendelijkheid. Geen wonder dat men hem heeft genoemd „een oase van menselijkheid”. Allen die hem hebben gekend, kunnen om deze gunst alléén dankbaar zijn.

personalia

OVERLIJDENSBERICHTEN

Achiel Denolf, dr. med., geb. te Menen op 24.9.'05 en overleden te Leuven op 2.1.'75.

Pieter Symons, dr. fil., geb. te Leuven op 17.8.'90 en overleden te Oostende op 24.4.'75. Diezelfde dag overleed ook zijn echtgenote.

Victor de Maeyer, dr. med., geb. te Antwerpen op 10.12.'94 en overleden te Berchem op 1.9.'75.

Juul Anthonis, vader van onze leden Francis Anthonis, dr. jur., voorzitter van Campinia Academica, gouvvoorzitter V.V.A.-Antwerpen en Jan Anthonis, lic. i.o., geb. te Nijlen op 30.7.'04 en overleden te Lier op 4.11.'75.

Louis Walpot, dr. med. inw. z., geb. te Moelingen op 4.9.'27 en overleden te Leuven op 14.11.'75. Hij was als arts gevestigd in Tongeren.

Albert Willemys, industrieel, vader van lic. i.o. Maria Willemys-Denecker uit Kortrijk, geb. te Kortrijk op 13.8.'84 en overleden te Westkerke op 28.11.'75.

Adriana Maes, lb. sch. ir., echtgenote van Jaak Indekeu, brouwerij ir., geb. te Stramproy (NI.) op 31.3.'22 en overleden te Alken op 28.11.'75.

Hendrik Cornille, dr. med. chirurg, geb. te Ieper op 12.6.'27 en overleden te Oostende op 28.11.'75.

Jan Demey, vader van apothekers Robert en Suzanne Vanhaverbeke-Demey, geb. te Oostkamp op 25.12.'19 en overleden te Brugge op 2.12.'75, een week na de geboorte van zijn petekind.

Karel C. Peeters, prof. em. KUL, erestadssekretaris van Antwerpen, dr. ped., geb. te Wuustwezel op 29.12.'03 en overleden te Antwerpen op 16.12.'75.

Beatrice van Speybroeck, lic. biologie, echtgenote van Robert de Pecker, ir., geb. te Gent op 28.4.'33 en

overleden te Sint-Niklaas op 23.12.'75. Zij was voor enkele jaren sekretaresse-penningmeesteres van afdeling Oost-Vlaanderen en lid van de Centrale Raad.

Albert Vandenberghe, vader van o.a. lic. hw. Pierre en Mevr. Soubry-Vandenberghe, geb. te Kortrijk op 22.5.'02 en aldaar overleden op 3.1.'76.

Margriet Roebroek, echtgenote van Henri Schroé, moeder van onze leden Simon en Mevr. Vandevelde-Schroé, lic. germ. fil., geb. te Elen op 18.1.1895 en overleden te Maaseik op 6.1.'76.

Jan Frans Maeyaert, dr. med., vader van Jozef en Mevr. Maeyaert-Cambien, dr. med., geb. te Winge op 10.10.'95 en overleden te Veurne op 16.1.'76.

André Verstreken, dr. med., vader van o.a. dr. med. Louis Verstreken uit Lier en dr. med. Jozef Verstreken uit Schoten, geb. te Betekom op 2.9.'88 en overleden te Lier op 26.1.'76.

Prosper Criel, dr. med., vader van o.m. dr. med. Jan Criel, geb. te Lochristi op 11.6.'12 en overleden te Sion (Zwitserland) op 21.2.'76.

Herman Persyn, lb. ir., geb. te Wingene op 19.11.'92 en overleden te Brugge op 26.2.'76.

Valère Snick, dr. med., vader van o.m. lb. ir. Robert Snick en dr. jur. Ivan Snick, geb. te Boezinge op 23.11.'98 en overleden te leper op 14.3.'76.

Jozef Luc Peeters, lic. klass. fil., vader van o.m. lic. rechten Jean-Pierre Mintens, geb. te Attenhove op 27.12.'19 en overleden te Landen op 20.3.'76.

Adelaide Dortant, echtgenote van dr. jur. Adiel Debeuckelaere, gewezen lid van de Centrale Raad, moeder van o.m. Jan Debeuckelaere, dr. jur. en ondervoorzitter V.V.A. en grootmoeder van notaris Ignace Desaedeleer en Helga Coene, dr. jur. lic. not, bestuursleden van Taxandria, geb. te Ninove op 22.2.'85 en aldaar overleden op 5.4.'76.

Gerard Romsee, lich. th. wet., dr. jur., lid van de Raad der Seniores van V.V.A.-Brussel, geb. te Guigoven op 11.10.'01 en overleden te Sint-Lambrechts-Woluwe op 14.4.'76 (zie in memoriam en ook onze brochure „Studentenrevolte te Leuven 1924-25”, evenals de Encyclopedie van de Vlaamse Beweging blz. 1353-54, deel 2).

Frans Stevens, dr. med. lic. I. opv., echtgenoot van Agnes van Overbeke, apoteker-klinische biologie, schoonbroer van dr. Paul van Overbeke uit Reet, geb. te Idiofa (Rep. Zaïre) op 31.12.'26 en plots overleden te Gent op 9.5.'76.

Albert Vanhooren, priester, broer van dr. med. Jozef Vanhooren en lb. ir. André Vanhooren, geb. te Rozendaal (Fr.) op 21.1.'15 en overleden te Roeselare op 11.5.'76.

Thieu Croonenberghs, dr. jur. KUL 26, lid van de Raad der Seniores van V.V.A.-Brussel, geb. te Maaseik op 8.10.'04 en overleden te Ukkel op 15.5.'76.

Oscar Pauwelyn, dr. med., kinderarts, vader van 9 kinderen, geb. te Vlamertinge op 29.4.'13 en overleden te leper op 6.6.'76.

Frans van Waeg, dr. jur., vader van Jaak van Waeg en Agnes Borginon, beide dr. jur., geb. te Sint-Lambrechts-Woluwe op 4.12.'96 en overleden te Sint-Pieters-Woluwe op 8.6.'76.

André Driessen, ere-architect, vader van architect Mathieu Driessen en Monda de Munck, schrijfster, geb. te Genk op 21.1.'93 en overleden te As op 19.6.'76.

Edgar van Haelst, dr. med., geb. te Maaseik op 7.11.'90 en overleden te Anderlecht op 26.6.'76.

Yvonne Koninckk, echtgenote van lic. hw. Maurits Donck, moeder van o.a. dr. med. Marc Donck, koördinator van de activiteiten van Roeselare, tandarts Bart Donck uit Roeselare en Lieven De Clercq-Donck uit Kortrijk, bedrijfseconomie, geb. te Melkwezer op 1.3.'05 en overleden te Roeselare op 30.6.'76.

Hubert Mattelaere, dr. med., echtgenoot van Mariette Lauwers, overleden te Kortrijk op 24.7.'76 in de leeftijd van 66 jaar ; vader van dr. med. Johan Mattelaere, eveneens lid van de afdeling Kortrijk.

GEBOORTEN

François-Joseph, tweede kindje van Arthur en Jicky Van Audenhove, ir. wisk. prof. Narafi-Inraci, geb. te Brussel op 19.5.'75.

An, eerste kindje van lic. pol. soc. wet. Corneel Abbeloos-Beuckelaers, geb. te Wilrijk op 15.11.'75.

Katrien, dochtertje van Robert en Suzanne Vanhaverbeke-Demey, apotekers, – Robert Vanhaverbeke is sekretaris van afdeling Brugge en lid van de Centrale Raad, – geb. te Brugge op 24.11.'75.

Peter-Christiaan, derde zontje van Jan Goris en Lilliane Vloermans, drs. gesch., lid van de Centrale Raad namens Campinia Academia, geb. te Herentals op 19.2.'76.

Stéphanie, vierde kindje van Marc Hanssens en Rita de Busschere, ir., geb. te Kortrijk op 22.2.'76.

GELUKWENSEN

Gaston Eyskens, prof. dr., ontving het emeritaat, hij werd gehuldigd tijdens een academische zitting in de promotiezaal KUL ; de plechtigheid werd voorgezeten door prof. F. van Winckel, de feestrede werd gehouden door prof. M. Loeys.

Walter Soete, prof. ir., kreeg vanwege de Technische Hogeschool van Delft het doctoraat honoris causa ; zijn werk in het laboratorium van de Rijksuniversiteit te Gent werd in het licht gesteld door prof. Geerlinck.

Johan Soenen, docent aan het Hoger Rijksinstituut voor Vertalers en Tolken te Brussel, promoveerde op

10 mei 1976 aan de universiteit te Aken tot doctor in de letteren en wijsbegeerte op een proefschrift „Untersuchungen zur deutschen Uebertragung der Lyrik Karel Van de Woestijnes”.

WERKZOEKEND

Helma Vandoren-Verhulst, lic. spc. wet., 28 jaar, spreekt Nederlands, Frans en Engels, met ervaring in het buitenland, zoekt betrekking in studie-, vormings-, personeels-, of dokumentatiedienst. Adres : Gemeenteplein 8, bus 8 - 1820 Strombeek-Bever - Tel. : 02/267 78 76.

Iedere keer als u de draadjes van een fles champagne losfriemelt...

moet u eigenlijk even aan Bekaert denken. Da's aardig.
Want Bekaert is een draadfabrikant met bijna 100 jaar ervaring. En met industriële en commerciële vertakkingen over de vijf continenten. Zonder Bekaert zouden er geen draadjes voor die champagnekurk zijn. Geen veren voor een stoel. Geen spaken voor uw fiets. Geen draad voor een brilmontuur. Geen snoer voor uw scheerapparaat. En noem maar op. Tja, zonder draad zou de wereld er heel anders uitzien.

**Bekaert blijft,
want draad is onvervangbaar.**

N.V. Bekaert S.A. B 8550 Zwevegem, België

BEKAERT

